

Πάντειο Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών και Πολιτικών επιστημών

Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών
Ψυχολογία και ΜΜΕ

Διπλωματική εργασία

Τίτλος: «Προστασία των ανηλίκων από τα ΜΜΕ»

Νομοθεσία

Αποφάσεις Ε.Σ.Ρ. 2002-2006

Υπεύθυνος καθηγητής: Κος Χ. Ανθόπουλος

Η εργασία εκπονήθηκε από τη φοιτήτρια Μαρία Χρουσαλά

με ΑΜ 6206Μ006

Αθήνα 15 Δεκεμβρίου 2007

Εισαγωγικό σημείωμα

Τον τελευταίο καιρό απασχολεί ολοένα και περισσότερους το θέμα της προστασίας των ανηλίκων από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ειδικότερα μετά την ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια. Αυτό γιατί η τηλεόραση έχει διαδοθεί με τέτοιους ρυθμούς έτσι ώστε να χαρακτηρίζεται σαν ένα από τα πιο βασικά αν όχι το πιο βασικό μέσο ενημέρωσης, ψυχαγωγίας, επικοινωνίας και συμμετοχής στην κοινωνία. Το δίκαιο της ραδιοτηλεόρασης προσπαθεί να ακολουθεί αυτές τις τεχνολογικές εξελίξεις με ρυθμίσεις στον ραδιοτηλεοπτικό τομέα, προσπαθώντας να οριοθετήσει την σχέση μεταξύ του τηλεθεατή και της τηλεόρασης. Δυσκολίες, όμως, πολλές συναντιούνται στην ειδικότερη σχέση που δημιουργείται, μεταξύ παιδιού και τηλεόρασης. Η σχέση αυτή είναι πολύ ενδιαφέρουσα, αφενός γιατί πολλές φορές το παιδί παρουσιάζεται ως τηλεθεατής και αφετέρου γιατί το ίδιο το παιδί τυχάνει να πρωταγωνιστεί στο περιεχόμενο των μηνυμάτων. Πρόκειται για δύο τελείως διαφορετικές περιπτώσεις που πρέπει να προσεγγιστούν διαφορετικά. Αναφορικά λοιπόν στη πρώτη περίπτωση τίθεται το θέμα που αφορά το τι επιτρέπεται να παρακολουθούν οι ανήλικοι όταν στήνονται μπροστά στην τηλεόραση. Αναφορά δεν γίνεται μόνο στο περιεχόμενο των προγραμμάτων που παρακολουθούν παιδιά σε ώρα παιδικής τηλεθέασης αλλά και σε διαφημίσεις που προβάλλονται εκείνη την ώρα. Στην άλλη περίπτωση γίνεται αναφορά στο παιδί ως θέμα πλέον κάποιας εκπομπής ή ειδικότερα στην προσωπική του προβολή του. Πολλές φορές μάλιστα τα παιδιά γίνονται αντικείμενο απασχόλησης τηλεοπτικών εκπομπών και μάλιστα άθελα τους, χωρίς πάντα να γνωρίζουν το κακό που πραγματοποιείται στην προσωπικότητα τους. Στο σημείο αυτό αξίζει να γίνει και η εξής διάκριση ανάμεσα στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο. Εμείς θα εστιάσουμε την προσοχή μας στα τηλεοπτικά. Αυτό γίνεται διότι το ραδιόφωνο περιορίζει αρκετά τις ρυθμίσεις σχετικά με την προστασία ανηλίκων λόγω της έλλειψης της εικόνας. Οι ρυθμίσεις που ήδη υπάρχουν αφορούν την υπόσταση των ραδιοφωνικών σταθμών, την σωστή λειτουργία τους αλλά και την υπακοή τους στους ραδιοτηλεοπτικούς κανόνες φυσικά στο μέτρο όπου μπορούν να εφαρμοστούν στο ραδιόφωνο.

Θα πρέπει όμως να αναφερθούμε και σε μια ακόμη διάκριση που κάνει το ελληνικό δίκαιο και αφορά τον όρο «παιδί» και τον όρο «ανήλικος». Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών δέχεται τον όρο «παιδί» ως κάθε ον μικρότερο των δεκαοχτώ ετών», ένας ορισμός που ταυτίζεται με τον ορισμό που έχει δώσει το ελληνικό δίκαιο στην λέξη «ανήλικος». Μία όμως διαφορά, αναφερόμενοι πάντα στα ελληνικά δεδομένα, είναι ότι ο ανήλικος αναγνωρίζεται με δικαιώματα και υποχρεώσεις, ενώ το παιδί σαν πρόσωπο που απαιτεί μία ειδική και προστατευτική μεταχείριση. Τα περισσότερα συνταγματικά δικαιώματα κατοχυρώνονται για κάθε άνθρωπο-πολίτη χωρίς περαιτέρω αναφορά στην ηλικία του, φυσικά με την προϋπόθεση της φυσικής ωριμότητας. Συμπερασματικά λοιπόν οι ανήλικοι διαφέρουν ανάλογα με το στάδιο της βιολογικής και κοινωνικής τους ανάπτυξης και σύμφωνα με την εξέλιξη της ηλικίας. Επειδή λοιπόν το ποινικό¹, το αστικό² και το συνταγματικό δίκαιο³ διαφοροποιούνται ως προς το θέμα των ηλικιών ενός ανηλίκου, στην έρευνα που ακολουθεί ορίζουμε ως ανήλικο πρόσωπο όλα τα άτομα εκείνα που δεν έχουν συμπληρώσει ακόμα το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουμε να προσεγγίσουμε το υλικό μας με μία άλλη ματιά ώστε να βλέπουμε τις περιπτώσεις και ξεχωριστά αλλά και συγκεντρωτικά.

Παιδί και τηλεόραση

Στην προσπάθεια μας να αναλύσουμε αυτήν την αμφίδρομη σχέση μεταξύ παιδιού και τηλεόρασης πρέπει να ξεχωρίσουμε τις δύο πτυχές που δημιουργούνται. Παρακολουθούμε το παιδί ως πρωταγωνιστή στα τηλεοπτικά δρώμενα αλλά και το παιδί ως τηλεθεατή των τηλεοπτικών προγραμμάτων. Πολλές φορές έχουμε γίνει παρατηρητές θεμάτων τηλεοπτικών εκπομπών που πρωταγωνιστούν παιδιά. Προβάλλονται εικόνες με ανηλικούς με αποτέλεσμα την προσβολή της προσωπικότητάς τους, λόγω της ανήμπορης θέσης τους. Έχει διαπιστωθεί αρκετές φορές ότι για χάρη της τηλεθέασης παραγκωνίζονται όλα εκείνα τα προστατευτικά μέτρα για τη προφύλαξη της νεότητας. Ποια είναι λοιπόν τα όρια που επιτρέπουν σε έναν ανήλικο να παρουσιάζεται στην

¹ Για το αστικό δίκαιο κρίσιμες ηλικίες θεωρούνται το δέκατο, το δέκατο τέταρτο και δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του.

² Για το ποινικό δίκαιο ιδιαίτερη σημασία έχει η ηλικία των επτά όπου τότε ο ανήλικος αποκτά την ιδιότητα του παιδιού και η ηλικία των δώδεκα όπου αντιμετωπίζεται σαν έφηβος. Η ηλικία από δεκαεφτά χρονών ως και είκοσι-ένα αναφέρεται σαν μετεφηβική.

³ Για το συνταγματικό δίκαιο η νεότητα απαιτεί σοβαρά μέτρα για την προστασία της.

τηλεόραση και με ποιο τρόπο; Δημιουργούνται λοιπόν ξεχωριστά δικαιώματα και υποχρεώσεις που θα μας δοθεί η ευκαιρία να παρουσιάσουμε παρακάτω. Η δεύτερη περίπτωση τώρα, αναφέρεται στο τι μπορούν να παρακολουθούν οι ανήλικοι στην τηλεόραση. Συμπεριλαμβάνονται όλα τα προγράμματα και οι τηλεοπτικές εκπομπές και το περιεχόμενό τους και φυσικά πλήθος παιδιών που διαθέτουν την ιδιότητα του θεατή και του καταναλωτή. Ποιος μπορεί να ορίζει το περιεχόμενο μιας εκπομπής; Ακόμα καλύτερα όμως, εκείνος που το ορίζει τι πρέπει να παίρνει υπόψη του όταν απευθύνεται σε συγκεκριμένο κοινό ανάλογα με την ώρα προβολής. Όλες οι πληροφορίες που διοχετεύονται μέσα από τα Μ.Μ.Ε. πρέπει να γίνονται αντικείμενα συζήτησης, εκτίμησης και αμφισβήτησης. Είναι καίρια ερωτήματα στα οποία καλούμαστε να απαντήσουμε παίρνοντας υπόψη μας όλα τα μέτρα εκείνα που προστατεύουν την παιδική ηλικία. Ερευνήσαμε τα άρθρα του Συνταγματικού δικαίου, καθώς και τις οδηγίες, υποδείξεις και αποφάσεις του Ε.Σ.Ρ. Μάλιστα δεν είναι λίγες οι έρευνες που βασίζονται στην ψυχολογία των ανηλίκων⁴, η οποία επηρεάζεται από τις ώρες τηλεθέασης. Πραγματικά έχει διαπιστωθεί ότι τα άτομα νεαρής ηλικίας έχουν τάση προς μιμητισμό των εκφράσεων, καθώς και των μηνυμάτων που με διάφορους τρόπους φτάνουν σ' αυτά μέσα από την τηλεόραση. Η τηλεόραση έχει έμμεσα διαπλαστικό χαρακτήρα σε τέτοιο βαθμό που να μπορεί να μετατρέπει τον τηλεθεατή από ένα έμψυχο ον με κριτική σκέψη σε παθητικό τηλεθεατή, περιορίζοντας την ελευθερία στην σκέψη του. Είναι άλλωστε σύνηθες φαινόμενο ότι, ό, τι λέει η τηλεόραση είναι γεγονός, είναι αλήθεια ή τουλάχιστον έτσι πιστεύει ένα μεγάλο ποσοστό τηλεθεατών. Η δύναμη της τηλεόρασης είναι τέτοια έτσι ώστε να επηρεάζει σημαντικά τον τρόπο σκέψης των ανθρώπων. Ιδιαίτερα στους ανήλικους τηλεθεατές η επιρροή της τηλεόρασης είναι ακόμη πιο σημαντική.

⁴ «Τα παιδιά έχουν τρεις γονείς τον πατέρα, την μητέρα και την τηλεόραση» Παντελής Μπουκάλας, εφημερίδα καθημερινή 7.06.06 σελ 14

Μεθοδολογία

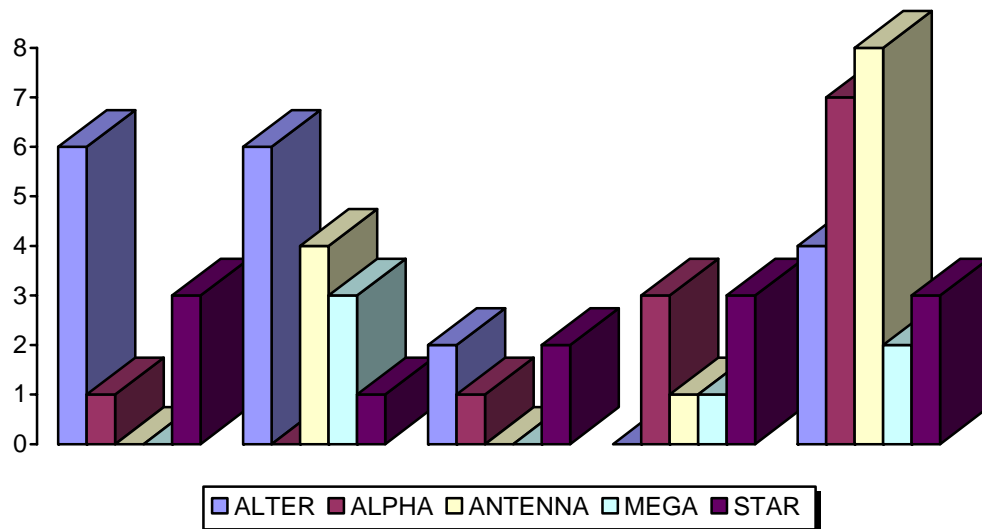
Για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε την σημαντικότητα της προστασίας των ανηλίκων δεν μένει παρά να δούμε πόσες διατάξεις Συνταγματικού αλλά και Ποινικού δικαίου αναφέρονται στους ανηλίκους αλλά και με τι παραμέτρους. Πράγματι παρατηρούμε αρκετό ενδιαφέρον από το Σύνταγμα για την κατοχύρωση σημαντικών δικαιωμάτων. Συμπληρωματικά όμως με όλες αυτές τις ρυθμίσεις λειτουργούν και οι κανόνες που θέτει το Ε.Σ.Ρ στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Όσον αφορά την τηλεόραση την οποία και εξετάζουμε οι κανόνες αυτοί είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να αποτραπούν παρατυπίες από τα μέσα. Πολύ συχνά παρατηρείται το φαινόμενο της έκδοσης οδηγιών από το Ε.Σ.Ρ. όπου εκείνο νομίζει αλλά και στη δημιουργία υποδείξεων προς το μέσο που έχει παρανομήσει. Σε αρκετές μάλιστα περιπτώσεις έχουν σημειωθεί υπέρογκα πρόστιμα για την συμμόρφωση των παράνομων καναλιών και εκπομπών. Το Ε.Σ.Ρ επικαλείται άρθρα του Συντάγματος, σύμφωνα με τα οποία, η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπόκεινται στον άμεσο έλεγχο του ιδιαίτερα όσον αφορά την ποιοτική στάθμη των προγραμμάτων ενώ αναφέρει ένα άρθρο σύμφωνα με το οποίο δεν επιτρέπεται να προβάλλονται εικόνες ή ήχοι που επιτείνουν ή προκαλούν στους εικονιζόμενους ή σε πρόσωπα του άμεσου περιβάλλοντός τους. Το Συμβούλιο επικαλείται ακόμη ένα άρθρο σύμφωνα με το οποίο απαγορεύεται η παρουσίαση ανηλίκων, της εικόνας, ονόματος ή άλλου τρόπου, που να καθιστά σαφή την ταυτότητα τους ή την συμμετοχή τους όταν είναι μάρτυρες ή θύματα εγκληματικών ενεργειών ή βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση ενώ υπενθυμίζει ότι δεν πρέπει να δημοσιεύονται έγγραφα ή άλλα στοιχεία που γίνονται γνωστά στις αρμόδιες αρχές, στο στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, της έκτακτης προανάκρισης και γενικότερα της ποινικής διαδικασίας.

Παρακάτω θα υπάρξει πλήρης καταγραφή των άρθρων του συντάγματος που αναφέρεται στην παιδική προστασία. Θα υπάρξει επίσης αναφορά στο Ποινικό δίκαιο και στους κανόνες που αναφέρονται στους ανηλίκους καθώς και σε όλες τις αποφάσεις που έχει πάρει το Ε.Σ.Ρ σχετικά με θέματα ανηλίκων. Αναφερόμαστε σε περιπτώσεις που έχουν παρατηρηθεί από το έτος 2002 (Ιούλιος) μέχρι και το έτος 2006 (Δεκέμβριος)

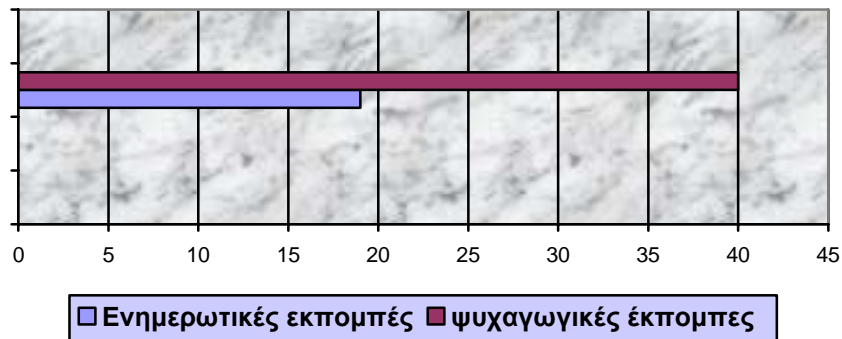
στους πέντε μεγαλύτερους τηλεοπτικούς σταθμούς **Alpha, Alter, Antenna, Mega, Star**. Αυτό θα είναι και το υλικό μας πάνω στο οποίο θα κινηθούμε για να εξετάσουμε την συμμόρφωση των τηλεοπτικών σταθμών στους κανόνες που διέπουν την ραδιοτηλεόραση και που ορίζουν τα αρμόδια όργανα.

Βοηθητικά στοιχεία έρευνας

Αποφάσεις Του Ε.Σ.Ρ που παρατηρήθηκαν από το έτος 2002 μέχρι και το 2006 στους πέντε μεγαλύτερους τηλεοπτικούς σταθμούς της Ελλάδας

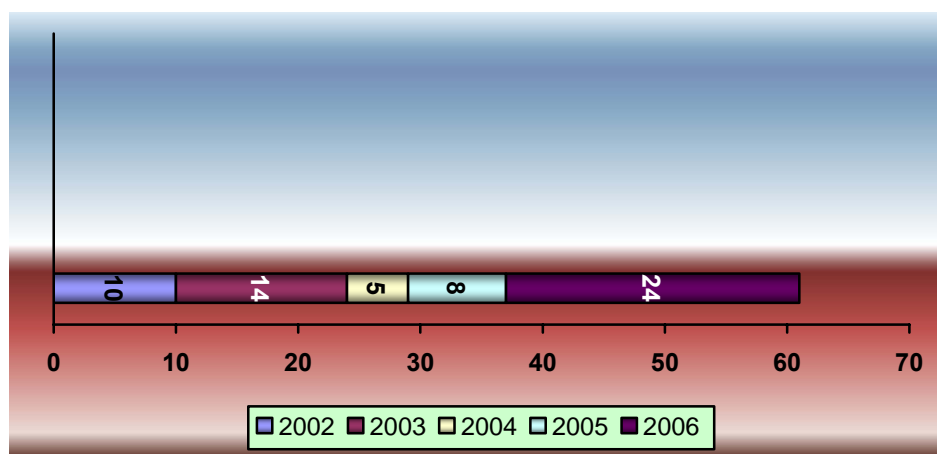

Κανείς δεν μπορεί με βεβαιότητα να κατανοήσει ποιες είναι οι τηλεοπτικές εκπομπές που παρανομούν περισσότερο. Είναι άραγε οι ενημερωτικές ή οι ψυχαγωγικές; Προσπαθήσαμε να καταγράψουμε τις περιπτώσεις που έχουν παρατηρηθεί τα τελευταία πέντε χρόνια για να μπορέσουμε να οδηγηθούμε σε κάποιο συμπέρασμα.

Συγκεντρωτικά λοιπόν παρατηρήθηκαν 21 περιπτώσεις παρανομίας εκ μέρους των ενημερωτικών εκπομπών και 40 περιπτώσεις σε ψυχαγωγικές εκπομπές. Αυτό πραγματικά προκαλεί εντύπωση γιατί ως επί τω πλείστον οι ψυχαγωγικές εκπομπές απευθύνονται σε παιδιά, άρα θα έπρεπε οι τηλεοπτικοί σταθμοί να προσέχουν πιο πολύ το περιεχόμενο του προϊόντος που προβάλλουν, ειδικά τις ώρες παιδικής τηλεθέασης.

Επίσης αξίζει να σημειωθούν τα στατιστικά στοιχεία που έχουμε στην κατοχή μας σχετικά με τα συνολικά στοιχεία παραβιάσεων της κάθε χρονιάς. Συμπερασματικά και όπως παρακολουθούμε το 2002 υπήρξαν 10 περιπτώσεις ενώ το 2003 μόλις τέσσερις παραπάνω. Το 2004 υπήρξε φανερή συμμόρφωση των τηλεοπτικών σταθμών αφού μόλις 5 περιπτώσεις παρουσιάστηκαν, αλλά και την επόμενη χρονιά οι περιπτώσεις έφτασαν μόλις τις οχτώ. Τέλος το 2006 έχουμε το μεγαλύτερο αριθμό περιπτώσεων που αγγίζει τις 24. Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικότερα:

Νομοθετικό πλαίσιο

Νομοθετικό πλαίσιο της προστασίας των ανηλίκων

Η προστασία ανηλίκων είναι ένα τόσο σημαντικό θέμα που η νομοθετική του κάλυψη ξεκινά από το Σύνταγμα. Αυτό μας κάνει να θεωρήσουμε ότι είναι απαράβατο δικαίωμα των ανηλίκων να προστατεύονται και μάλιστα, επειδή εκείνα δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα, πρέπει να τα προστατεύουν όλοι οι υπόλοιποι που σχετίζονται με αυτά. Σίγουρα η φροντίδα και η προστασία ξεκινά από τους γονείς αλλά πλέον στις μέρες έχει καταλήξει να είναι και μέλημα της κοινωνίας μας. Υπάρχουν πολλές ρυθμίσεις που φροντίζουν το δικαίωμα αυτό να παραμείνει απαράβατο, μία εκ των οποίων είναι και οι οδηγίες και οι αποφάσεις που έχει εκδώσει το Ε.Σ.Ρ. Παρακάτω γίνεται πλήρης καταγραφή αυτών των νομοθετικών πλαισίων ξεκινώντας από τους νόμους που είναι θεσπισμένοι από το Σύνταγμα και κατευθυνόμενοι προς τους κανόνες που έχει θεσπίσει το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων και των οδηγιών που έχουν εκδοθεί κατά καιρούς.

Άρθρο 15 – (Κινηματογράφος, φωνογραφία, ραδιοφωνία, τηλεόραση)

1. Οι προστατευτικές για τον τύπο διατάξεις του προηγούμενου άρθρου δεν εφαρμόζονται στον κινηματογράφο, τη φωνογραφία, τη ραδιοφωνία, την τηλεόραση και κάθε άλλο παρεμφερές μέσο μετάδοσης λόγου ή παράστασης.

2. Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως ο νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

Νόμος ορίζει τα σχετικά με την υποχρεωτική και δωρεάν μετάδοση των εργασιών της Βουλής και των επιτροπών της, καθώς και προεκλογικών μηνυμάτων των κομμάτων από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

Οδηγία υπ' αριθμόν 1/2001

Προστασία των ανηλίκων από την προβολή οπτικοακουστικού υλικού με επιβλαβές γι' αυτούς περιεχόμενο σε δελτία ειδήσεων και ενημερωτικές εκπομπές των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας ελεύθερης λήψης και παροχής συνδρομητικών υπηρεσιών.

Το εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 22 της Οδηγίας 97/36ΕΚ (89/552ΕΟΚ)
2. Τη διάταξη του άρθρου 15 παρ.2 του Συντάγματος
3. Τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του νόμου 2863/2000
4. Τη διάταξη του άρθρου 8 παρ.1 και 3 του π.δ. 100/2000
5. Τη διατάξεις των άρθρων 1 και 4 παρ.1 της Υ.Α. 6138/Ε/17.3.2000⁵
6. Τη διάταξη του άρθρου 9 παρ.1 και 3 του Κανονισμού 2/1991 του Ε.Σ.Ρ
7. Την από 118/15.2.2001 απόφαση της Ολομελείας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης σχετικά με την προστασία των ανήλικων τηλεθεατών, η οποία εκδόθηκε με αφορμή αφενός τη μετάδοση σε μεσημεριανό και απογευματινό δελτίο ειδήσεων της 18^{ης} και 19^{ης} Οκτωβρίου 2000 των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας Σταρ και Αντέννα επιβλαβών σκηνών με αντικείμενο διαφημιστική καταχώρηση του χώρου διασκέδασης «Tutti Frutti» στην εφημερίδα «Αστυνομικό Βήμα» και αφετέρου τη μετάδοση σε απογευματινό δελτίο ειδήσεων της 16^{ης} Οκτωβρίου 2000 των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας Σταρ και Μέγκα επιβλαβών σκηνών

⁵ Σχετικά με την σήμανση και την κατάταξη των τηλεοπτικών προγραμμάτων

με αντικείμενο τα αποτελέσματα δημοσιογραφικής έρευνας σχετικά με την ερωτική ζωή των Ελλήνων.

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ

Ότι τη μετάδοση πάσης φύσεως ενημερωτικών και ψυχαγωγικών εκπομπών των τηλεοπτικών σταθμών διέπουν οι εξής κανόνες :

1. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών από σκηνές ή εικόνες που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή την ηθική τους ανάπτυξη.
2. Ως παιδί νοείται ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το έκτο έτος της ηλικίας του και μέχρι τη συμπλήρωση των δώδεκα ετών⁶, ενώ ως έφηβος νοείται ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του και μέχρι τη συμπλήρωση των δεκαεπτά ετών⁷ (17).
3. Απαγορεύεται κατά τη διάρκεια των δελτίων ειδήσεων και των ενημερωτικών εκπομπών η μετάδοση τολμηρών ερωτικών ή πορνογραφικών σκηνών και εικόνων κατά τη διάρκεια της ζώνης παιδικής τηλεθέασης, ιδίως όταν η μετάδοση των σκηνών αυτών δεν συνδέεται κατά λογικό και άμεσο τρόπο με το θέμα της εκπομπής και αποτελεί προφανή εκμετάλλευση του συγκεκριμένου θέματος προκειμένου να προβληθεί οπτικοακουστικό υλικό με περιεχόμενο επιβλαβές για τους ανήλικους τηλεθεατές.
4. Η μετάδοση κατά τη διάρκεια των δελτίων ειδήσεων και των ενημερωτικών εκπομπών σκηνών και εικόνων, των οποίων το περιεχόμενο είναι κατάλληλο για παρακολούθηση από ανηλίκους ηλικίας από 12 έως και 15 ετών, επιτρέπεται μόνο μετά την 21.00 ώρα και κατόπιν υποχρεωτικής παροχής της γονικής συναίνεσης⁸.
5. Η μετάδοση κατά τη διάρκεια των δελτίων ειδήσεων και των ενημερωτικών εκπομπών σκηνών και εικόνων, των οποίων το περιεχόμενο είναι κατάλληλο για παρακολούθηση από ανηλίκους άνω των 15 ετών, επιτρέπεται μόνο μετά την 22.30 ώρα.
6. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί κατά τη μετάδοση των δελτίων ειδήσεων και των ενημερωτικών εν γένει εκπομπών οφείλουν να ενημερώνουν το κοινό είτε προφορικά

⁶ άρθρο 129 και 135 Α.Κ. και άρθρο 121 Π.Κ.

⁷ άρθρο 121 Π.Κ.

⁸ άρθρο 121 Π.Κ. και άρθρο 3 της Υ.Α. 6138/Ε/17.3.2000

είτε με την εμφάνιση επί της οθόνης των ειδικών οπτικών συμβόλων τρία (3) τουλάχιστον λεπτά πριν από τη μετάδοση σκηνών ή εικόνων που περιέχουν επιβλαβές για τους ανήλικους οπτικοακουστικό υλικό.

7. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον σε δελτίο ειδήσεων ή άλλη ενημερωτική εκπομπή προβάλλεται οπτικοακουστικό υλικό που περιέχει τολμηρές ερωτικές σκηνές ή πορνογραφικές σκηνές, ανεξάρτητα από την εμφάνιση στην οθόνη του ειδικού οπτικού συμβόλου, ο παρουσιαστής του δελτίου ή της εκπομπής οφείλει προφορικά να ενημερώνει το κοινό τρία (3) τουλάχιστον λεπτά πριν από τη μετάδοση του εν λόγω υλικού σχετικά με το βαθμό καταλληλότητας αυτού.

Οδηγία υπ' αριθμόν 2/2001

Εφαρμογή των διατάξεων της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας σχετικά με τη σήμανση των ψυχαγωγικών εκπομπών και των οπτικοακουστικών έργων που μεταδίδονται από τους τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής εμβέλειας ελεύθερης λήψης.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 22 της Οδηγίας 97/36ΕΚ (89/552ΕΟΚ)
2. Τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος
3. Τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2863/2000 σχετικά με το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και άλλες αρχές και όργανα του τομέα παροχής ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών (Φ.Ε.Κ Α' 262/29 Νοεμβρίου 2000)
4. Τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1 και 3 του π.δ. 100/2000 σχετικά με την παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών με το οποίο επήλθε η εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 97/36ΕΚ (Φ.Ε.Κ Α' 98/17 Μαρτίου 2000)

5. Τις διατάξεις των άρθρων 1 και 4 παρ. 1 της Υ.Α. 6138/Ε/17.3.2000 σχετικά με την κατάταξη και τη σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων (Φ.Ε.Κ Β΄ 345/17 Μαρτίου 2000)
6. Τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 1 και 3 του Κανονισμού 2/1991 του Ε.Σ.Ρ. περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων (Φ.Ε.Κ. Β΄ 421/21 Ιουνίου 1991)
7. Την από 125/3.5.2001 απόφαση της Ολομελείας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης σχετικά με την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών. Η ως άνω απόφαση εκδόθηκε με αφορμή αφενός την από 31/8/2000 καταγγελία για τη μετάδοση της κινηματογραφικής ταινίας «Natural Enemy» από τον τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας Μέγκα και αφετέρου τα αποτελέσματα αυτεπάγγελτου ελέγχου του Ε.Σ.Ρ. σχετικά με την ορθή και σύννομη εφαρμογή των διατάξεων για κατάταξη και σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων, ο οποίος διενεργήθηκε κατά το χρονικό διάστημα από 26/11/2000 έως 2/12/2000 για όλους τους τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής εμβέλειας ελεύθερης λήψης.

Αποφάσεις

1. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών από σκηνές ή εικόνες που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά την σωματική, πνευματική ή την ηθική τους ανάπτυξη.
2. Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενο τους στην προσωπικότητα και την εν γένει ανάπτυξη των ανηλίκων.
3. Υπάρχει αρμόδια εσωτερική επιτροπή κατάταξης του κατάλληλου οπτικού συμβόλου η οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τα όρια ηλικίας των σε σχέση με τις επιτρεπόμενες ώρες μετάδοσης.
4. Υπάρχει επομένως συγκεκριμένη σήμανση για τις τηλεοπτικές εκπομπές. Προγράμματα που κατατάσσονται στην πρώτη κατηγορία μπορούν να προβληθούν οποιαδήποτε ώρα χωρίς περιορισμό. Προγράμματα που κατατάσσονται στη δεύτερη κατηγορία προβάλλονται επίσης ελεύθερα με μόνο περιορισμό να μην μεταδίδονται στην ζώνη παιδικού προγράμματος καθώς και τριάντα λεπτά πριν από την ζώνη αυτή και

τριάντα λεπτά μετά. Προγράμματα της τρίτης κατηγορίας θεωρούνται ως κατάλληλα για παρακολούθηση από ανηλίκους έως 15 ετών και προβάλλονται μετά τις 21:00 έως τις 06:00. Προγράμματα που κατατάσσονται στην τέταρτη κατηγορία θεωρούνται ως κατάλληλα για παρακολούθηση από ανηλίκους άνω των 15 ετών και προβάλλονται μετά τις 22:00 έως τις 06:00. Τέλος, προγράμματα που κατατάσσονται στην Πέμπτη κατηγορία θεωρούνται ως κατάλληλα για παρακολούθηση μόνο από ενηλίκους και προβάλλονται μετά τις 00:30 έως τις 06:00.

5. Η σήμανση είναι δυνατόν να διαφοροποιείται κατά τη διάρκεια του ίδιου τηλεοπτικού προγράμματος, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη φύση των προβαλλόμενων σκηνών ή εικόνων.

6. Σε κάθε περίπτωση όμως πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός της τυχόν δυσμενούς επίδρασης του περιεχομένου τους στους ανηλίκους τηλεθεατές. Η επιλογή ορισμένης ώρας προβολής συγκεκριμένου ψυχαγωγικού προγράμματος ή οπτικοακουστικού έργου καθώς και η χρήση του οπτικού συμβόλου που αντιστοιχεί στην ώρα προβολής, δεν απαλλάσσει τον τηλεοπτικό σταθμό από την υποχρέωση ορθής και σύννομης σήμανσης του συγκεκριμένου ψυχαγωγικού προγράμματος ή οπτικοακουστικού έργου αναφορικά και με το βαθμό της τυχόν δυσμενούς επίδρασης αυτού στην ανάπτυξη των ανηλικών τηλεθεατών με βάση το περιεχόμενό του.

Οδηγία υπ' αριθμόν 7/2002

Μετάδοση από τηλεοπτικούς σταθμούς διαφημίσεων παιδικών παιχνιδιών ενόψει της περιόδου των εορτών των Χριστουγέννων.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τη διάταξη του άρθρου 4, παρ. 2 του ν. 2863/2000 «Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και άλλες αρχές και όργανα του τομέα παροχής ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών» (ΦΕΚ Α΄ 262/29.11.2000)
2. Τις διατάξεις των άρθρων 14, παρ. 8 και 9 παρ. 6γ του ν. 2251/94 «Προστασία των καταναλωτών» (ΦΕΚ Α΄191/16.11.1994)
3. Τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 17 του ν. 2328/1995 «Νομικό καθεστώς της ιδιωτικής τηλεόρασης και της τοπικής ραδιοφωνίας, ρύθμιση θεμάτων της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 159/3.8.1995)
4. Τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 10 του Π.Δ. 100/2000 «Εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ης} Ιουνίου 1997 (ΕΕ αριθμ. L202 της 30.7.97, σελ. 60) με την οποία τροποποιήθηκαν οι διατάξεις της Οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ αριθμ. L298 της 17.10.89, σελ. 23) σχετικά με την παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών» (ΦΕΚ Α΄ 98/17.3.2000)
5. Τις διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 1 και 10 παρ. α,β του Κανονισμού 3/1991 ΕΣΡ «περί δεοντολογίας ραδιοτηλεοπτικών διαφημίσεων» (ΦΕΚ Β΄ 538/18.7.1991)

Υπενθύμιση:

Ι. Απαγορεύεται στους τηλεοπτικούς σταθμούς η μετάδοση διαφημίσεων παιδικών παιχνιδιών μεταξύ της 7^{ης} και 22^{ης} ώρας του εικοσιτετραώρου.

ΙΙ. Παιδικά παιχνίδια είναι όσα προορίζονται για ανηλίκους μέχρι τη συμπλήρωση των δώδεκα ετών (άρθρο 129 και 135 Α.Κ. και 121 Π.Κ.).

1. Διαφημίσεις παιδικών παιχνιδιών θεωρούνται τα μηνύματα εκείνα που γίνονται με έκδηλο σκοπό την προβολή παιχνιδιών, όπως αυτά ορίζονται από τη δασμολογική κλάση τους και προκαλούν καταναλωτικό εθισμό στα παιδιά.

2. Απαγορεύεται η διαφήμιση πολεμικών παιχνιδιών.

3. Η ραδιοτηλεοπτική διαφήμιση, δεν πρέπει να προκαλεί κίνδυνο ηθικής ή σωματικής βλάβης στους ανηλίκους. Δεν πρέπει ιδιαίτερα να εξωθεί ευθέως στους ανηλίκους στην αγορά του προϊόντος ή υπηρεσίας εκμεταλλεζόμενη την απειρία και την ευπιστία τους

και να παρακινεί ευθέως τους ανηλίκους να πείσουν τους γονείς ή τρίτους να αγοράσουν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες.

4. Απαγορεύεται κάθε διαφήμιση που προσβάλλει τα χρηστά ήθη και ιδιαίτερα κάθε διαφήμιση η οποία δημιουργεί την εικόνα υπερβολικά δελεαστικής προσφοράς, ιδίως σε παιδιά, νέους και στις πιο ευάλωτες κατηγορίες του πληθυσμού.

5. Απαγορεύεται η διαφήμιση προϊόντων που έχουν ταυτόχρονα ψυχαγωγικό και εκπαιδευτικό προορισμό, εκτός και αν προέχει καταφανώς ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας αυτών ή πρόκειται για χειροτεχνήματα που αναπτύσσουν τις δεξιότητες του παιδιού ή για αντικείμενα που αποτελούν απομίμηση αντικειμένων χρησιμοποιούμενων από ενήλικους και με την προϋπόθεση ότι έχουν ανάλογη χρηστική αξία και για παιδιά ή αφορά διακοσμητικά αντικείμενα μικρογραφιών με αυτονόητο συλλεκτικό σκοπό ή πρόκειται για προϊόντα τρόφιμα ή χρηστικά αντικείμενα που συνοδεύονται από δώρα ευτελούς, σε σχέση με το διαφημιζόμενο προϊόν αξίας.

6. Σε ότι αφορά τις διαφημίσεις των καταστημάτων παιδικών παιχνιδιών, διευκρινίζεται ότι επιτρέπεται η μετάδοση τους οποιαδήποτε ώρα του εικοσιτετραώρου με την προϋπόθεση ότι τα σχετικά διαφημιστικά μηνύματα δεν παραβιάζουν το πνεύμα της ισχύουσας νομοθεσίας τις διαφημίσεις παιδικών παιχνιδιών.

Παρακάτω καταγράφονται οι κανόνες αυτορρύθμισης σύμφωνα με τον ελληνικό κώδικα διαφήμισης. **Στο άρθρο 13** γίνεται αναφορά στα παιδιά και στους νέους. Επομένως:

1. Οι διαφημίσεις δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται τη φυσική ευπιστία των παιδιών ή την έλλειψη πείρας των νέων.

2. Οι διαφημίσεις που απευθύνονται σε παιδιά ή νέους ή που είναι πιθανό να επηρεάσουν παιδιά ή νέους, δεν πρέπει να περιέχουν στοιχεία ή οπτικές παραστάσεις, που θα μπορούσαν να τους βλάψουν πνευματικά, ηθικά ή σωματικά.

Αξίζει να γίνει αναφορά στο παράρτημα που σχετίζεται με διαφημίσεις που απευθύνονται σε παιδιά. Αυτό το παράρτημα καλύπτει την επικοινωνία που αφορά προϊόντα που άμεσα απευθύνονται στα παιδιά. Επομένως ρητά απαγορεύονται οι διαφημίσεις να προτρέπουν τα παιδιά ν' αγοράσουν προϊόντα τηλεφωνικά ή από το ταχυδρομείο. Όσον αφορά την συμπεριφορά των παιδιών που συμμετέχουν σε διαφημίσεις πρέπει να είναι σύμφωνη με την γενικώς νοούμενη καλή συμπεριφορά. Επίσης στις διαφημίσεις δεν πρέπει να εμφανίζονται παιδιά να καταναλώνουν ή να

επικροτούν με κάθε τρόπο την κατανάλωση αλκοολούχων ποτών. Κανένα προϊόν δεν πρέπει να υπόσχεται στα παιδιά ότι αν αποκτήσουν κάποιο προϊόν θα υπερτερούν από τα άλλα ή το αντίθετο και σε καμία περίπτωση να είναι προτρεπτική η επικοινωνία στα παιδιά να πείσουν τους άλλους να τους αγοράσουν τα διαφημιζόμενα προϊόντα.

Επειδή όμως τα παιδιά σε αυτή την ευαίσθητη ηλικία είναι πολύ εύπιστα πρέπει να δοθεί βάση και σε θέματα ασφάλειας, που πρέπει να διέπουν τα διαφημιστικά μηνύματα που απευθύνονται στα παιδιά. Συμπερασματικά οι διαφημίσεις δεν πρέπει να περιέχουν δήλωση ή οπτική παρουσίαση παιδιών σε επικίνδυνες πράξεις ή παιδιά συναναστρέφονται αγνώστους ή να βρίσκονται σε ένα όχι και τόσο οικείο περιβάλλον. Δεν πρέπει να οδηγούν παιδιά ή να χρησιμοποιούν ή να κάνουν οτιδήποτε επικίνδυνο για την υγεία τους. Έμφαση δίνεται και στην οδήγηση όταν υπάρχει παιδί αναμειγμένο όπου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο Κ.Ο.Κ.

Οδηγία υπ' αριθμόν 2/2003

Εφαρμογή των διατάξεων της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών ή συμμετεχόντων σε ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές που μεταδίδονται από τους τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής εμβέλειας ελεύθερης λήψης.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 22 και 22α της Οδηγίας 89/552ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 97/36ΕΚ (Φ.Ε.Κ Α' 98/17 Μαρτίου 2000)
2. Τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος
3. Τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 2863/2000 σχετικά με το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και άλλες αρχές και όργανα του τομέα παροχής ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών (Φ.Ε.Κ Α' 262/29 Νοεμβρίου 2000)

4. Τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 1, 2 και 3 του Π.Δ.. 100/2000 σχετικά με την παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών με το οποίο επήλθε η εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 97/36ΕΚ (Φ.Ε.Κ Α΄ 98/17 Μαρτίου 2000)
5. Τις διατάξεις των άρθρων 1 και 4 παρ. 1 της Υ.Α. 6138/Ε/17.3.2000 σχετικά με την κατάταξη και τη σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων (Φ.Ε.Κ Β΄ 345/17 Μαρτίου 2000)
6. Τη διάταξη του άρθρου 8 του Κανονισμού υπ' αριθμόν 1/1991 του Ε.Σ.Ρ. περί δημοσιογραφικής δεοντολογίας στην ραδιοτηλεόραση (Φ.Ε.Κ. Β΄ 421/21 Ιουνίου 1991)
7. Την από 14/4/2003 απόφαση της Ολομελείας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης σχετικά με την προστασία των ανηλικών τηλεθεατών ή συμμετεχόντων σε ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές.

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ

Ότι τη μετάδοση των ειδησεογραφικών και ενημερωτικών εκπομπών από τους τηλεοπτικούς φορείς εθνικής εμβέλειας ελεύθερης λήψης διέπουν οι εξής κανόνες :

1. Οι τηλεοπτικοί φορείς οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των ανηλικών τηλεθεατών από σκηνές ή εικόνες που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή την ηθική τους ανάπτυξη.
2. Ομοίως οι τηλεοπτικοί φορείς οφείλουν να μεριμνούν για τη σύννομη παρουσίαση ή συμμετοχή ανηλικών στις ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές.
3. Συγκεκριμένα σχετικά με την προστασία των ανηλικών τηλεθεατών από τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 και 3 του Π.Δ.. 100/2000 και των άρθρων 1 και 2 παρ. 1 της Υ.Α. 6138/Ε/17.3.2000 προκύπτει ότι όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα (πλην των διαφημίσεων και των μηνυμάτων τηλεπώλησης) πρέπει να κατατάσσονται στις κατηγορίες που ο νόμος προβλέπει ανάλογα με το βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και την εν γένει ανάπτυξη των ανηλικών.
4. Οι τηλεοπτικοί φορείς κατά τη μετάδοση των δελτίων ειδήσεων και των ενημερωτικών εν γένει εκπομπών οφείλουν να εθιστούν την προσοχή του κοινού για την

επικείμενη μετάδοση επιβλαβούς για τους ανηλίκους οπτικοακουστικού υλικού με την εμφάνιση επί της οθόνης του αντίστοιχου ειδικού οπτικού συμβόλου, το οποίο μπορεί να είναι διαφορετικό για ορισμένα τμήματα ή σκηνές των προγραμμάτων αυτών σύμφωνα με τα κριτήρια που παρέχει ο νόμος.

5. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον σε δελτίο ειδήσεων ή σε άλλη ενημερωτική εκπομπή προβάλλεται επιβλαβές για τους ανηλίκους οπτικοακουστικό υλικό και ανεξαρτήτως από την εμφάνιση στην οθόνη του ειδικού οπτικού συμβόλου, ο παρουσιαστής του δελτίου ή της εκπομπής οφείλει να ενημερώνει προφορικά το κοινό τρία (3) τουλάχιστον λεπτά πριν από τη μετάδοση του εν λόγω υλικού για την ακαταλληλότητα αυτού.

6. Σχετικά με την προστασία των συμμετεχόντων σε ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 του Π.Δ. 100/2000 απαγορεύεται η παρουσίαση ή η συμμετοχή ανήλικων θυμάτων και μαρτύρων εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων καθώς και ανήλικων που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση στις εκπομπές αυτές. Κατ' εξαίρεση μπορεί να γίνει δεκτή η παρουσίαση ή η συμμετοχή ανήλικων μαρτύρων, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την ενημέρωση του κοινού και δεν προκαλεί πόνο ή βλάβη στην προσωπικότητα του ανηλίκου και επιτελείται ύστερα από γραπτή άδεια του ασκούντος τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια.

7. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 8 παρ. 1 και 2 του Π.Δ. 100/2000 και του άρθρου 8 του Κανονισμού υπ' αριθμόν 1/1991 του Ε.Σ.Ρ. προκύπτει ότι ως επιβλαβές υλικό μπορούν να θεωρηθούν τόσο οι σκηνές φυσικής βίας και οι εικόνες τραυματισμού που μεταδίδονται με αφορμή μια πολεμική σύρραξη όσο και οι σκηνές ή οι περιγραφές που μεταδίδονται με αφορμή είτε δυστύχημα είτε εγκληματική ενέργεια και μπορεί να αναπαράγουν ή να επιτείνουν τον προσωπικό πόνο ή το πένθος των θυμάτων και των συγγενών τους.

8. Τέλος, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 8 παρ. 1, 2 και 3 και 2 του Π.Δ. 100/2000, του άρθρου 1 της Υ.Α. 6138/Ε/17.3.2000 και του άρθρου 8 του Κανονισμού υπ' αριθμόν 1/1991 του Ε.Σ.Ρ. συνάγεται ότι αποφασιστικό κριτήριο για την επιλογή του περιεχομένου του οπτικοακουστικού υλικού που μεταδίδεται σε ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές, για την παρουσίαση ή συμμετοχή

ανηλίκων στις εκπομπές αυτές, αλλά και για τη διάρκεια της μετάδοσης του υλικού αυτού αποτελεί ο βαθμός της τυχόν δυσμενούς του επίδρασης στους ανηλικούς τηλεθεατές, στους απεικονιζόμενους ή εμφανιζόμενους ανηλικούς καθώς και στα πρόσωπα του άμεσου συγγενικού τους περιβάλλοντος. Σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η συνεχής και επαναλαμβανόμενη μετάδοση οποιουδήποτε θέματος όταν η διάρκεια μετάδοσής του υπερβαίνει το απαιτούμενο από τις περιστάσεις μέτρο για την επαρκή ενημέρωση του τηλεοπτικού κοινού και τείνει να αποτελέσει προφανή εκμετάλλευση αυτού.

Υπόδειξη αριθμ.1/18.9.2002

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης έλαβε υπόψη:

1. Το άρθρο 9 παρ. 1 εδάφιο β' του Συντάγματος, κατά το οποίο η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη, ως και το άρθρο 15 παρ. 2 αυτού κατά το οποίο η τηλεόραση υπάγεται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους, ο οποίος ασκείται αποκλειστικά από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Ο έλεγχος αυτός έχει σκοπό και την προστασία της παιδικής ηλικίας.
2. Το άρθρο 8 παρ. 1 του Π.Δ. 100/2000 κατά το οποίο οι τηλεοπτικοί φορείς οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.
3. Το άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 1866/1989, κατά το οποίο το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ασκεί τον άμεσο έλεγχο του Κράτους επί της τηλεοράσεως προκειμένου να εξασφαλισθεί και η τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας.
4. Το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 2328/1995, κατά τον οποίο το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης στα πλαίσια ασκήσεως των αρμοδιοτήτων του μπορεί να απευθύνει υποδείξεις προς εφαρμογή των ως άνω διατάξεων.
5. Τη διαπίστωση ότι οι τηλεοπτικοί σταθμοί προβάλλουν τις κινήσεις δωδεκαετούς ανήλικου τέκνου γυναικός η οποία κατηγορείται για αξιόποινες πράξεις, ότι κατά τις προβολές αυτές ακούγονται σχόλια περί της οικογενειακής καταστάσεως του ανήλικου, ότι οι προβολές αυτές και τα σχόλια ανάγονται στη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής του

ανηλικού και ότι η δια της τηλεόρασεως προβολή των κινήσεων του ανηλικού μετά των ως άνω σχολίων μπορούν να βλάψουν σοβαρώς την ηθική ανάπτυξη αυτών.

Υποδεικνύει

Στους τηλεοπτικούς σταθμούς να μην προβάλλουν τις κινήσεις του ανηλικού και να μην σχολιάζουν την ιδιωτική ζωή του ζώη.

Ο ν. 2328/1995

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε και ένα νόμο που εισήχθη το 1995 με πρωτοβουλία του Ευάγγελου Βενιζέλου, όπου θα λέγαμε ότι άλλαξε και τα τηλεοπτικά δρώμενα. Εισηγήαγε καινοτομίες στο χώρο της τηλεόρασης και φυσικά στον τομέα της προστασίας των ανηλίκων, πάνω στις οποίες αργότερα στηρίχτηκαν ολόκληροι νομοθετικοί κανόνες. Ήταν ένα από τα πρώτα βήματα για να μπορέσει να τεθούν οι σωστές βάσεις γύρω από ένα τόσο μεγάλο κεφάλαιο της προστασίας των ανηλίκων.

Το 1995 επομένως ψηφίζεται ο νόμος 2328 για τα ΜΜΕ, γνωστός και ως «νόμος Βενιζέλου», που στην πράξη αποτυπώνει, κωδικοποιεί και εν μέρει νομιμοποιεί την υπάρχουσα κατάσταση στα ΜΜΕ αλλά και προβλέπει την έκδοση 35 Προεδρικών Διαταγμάτων για την εφαρμογή του. Ο νόμος έρχεται κάποιους μήνες αργότερα μετά τις πιέσεις που άσκησαν οι μεγαλύτεροι εκδότες και ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί κατά των media shops. Στα άρθρο 5 παρ. 1 του νόμου 2328 αναφέρεται ότι «άδειες που έχουν χορηγηθεί σε ανώνυμες εταιρείες ή δημοτικές επιχειρήσεις κατά το άρθρο 4 του νόμου 1866/1989 εξακολουθούν να ισχύουν για διάστημα ενός έτους από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού. Μετά τη λήξη του ακολουθεί η διαδικασία ανανέωσης που προβλέπεται στο άρθρο 2 του παρόντος νόμου». Όμως τίποτε από αυτά δεν πραγματοποιείται και οι άδειες δεν εκδίδονται, για μια ακόμη φορά.

Πρώτα το 1995, όταν το ΠΑΣΟΚ ψήφισε τον «νόμο Βενιζέλου» για τη ραδιοτηλεόραση (δηλαδή τον ν. 2328/1995) καθιερώνοντας το ασυμβίβαστο εργολάβου και προμηθευτή του δημοσίου από τη μια και ιδιοκτήτη μέσου ενημέρωσης από την άλλη.

Αρχές εκπομπών και διαφημίσεων Δικαίωμα απάντησης Προστασία της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου - Προστασία της παιδικής ηλικίας - Ορθή χρήση της ελληνικής γλώσσας Σεβασμός των διατάξεων και αρχών του άρθρου 15 παρ. 2 Συντ. και της Οδηγίας "Τηλεόραση χωρίς σύνορα"

1. α) Οι εκπομπές όλων των τηλεοπτικών σταθμών διέπονται από τις αρχές και τους κανόνες εκπομπών και διαφημίσεων που ισχύουν για τις εκπομπές της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης Α.Ε., στο πλαίσιο του άρθρου 15 παράγραφος 2 του Συντάγματος και της Οδηγίας 89/552/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών

Κοινοτήτων της 3.10.1989, όπως αυτή έχει μεταφερθεί στην ελληνική έννομη τάξη. Η τήρηση των σχετικών υποχρεώσεων αποτελεί θεμελιώδη όρο της άδειας λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού. Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την υπαγωγή ενός τηλεοπτικού σταθμού σε ορισμένες υποχρεώσεις ισχύει ότι ισχύει και για την κρατική τηλεόραση Ε.Ρ.Τ. β) Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται.

Σήμανση του σταθμού

Κάθε σταθμός υποχρεούται να μεταδίδει διαρκώς το λογότυπό του (σήμα). Με τον όρο σήμα εννοούμε τα σύμβολα που παρουσιάζονται παρακάτω και που πρέπει πριν από κάθε εκπομπή να εμφανίζονται στην τηλεοπτική οθόνη και να παραμένουν για μερικά δευτερόλεπτα.⁹

⁹ Οι κατηγορίες των προγραμμάτων, τα σύμβολα και οι επιτρεπόμενες ώρες μετάδοσης καθορίστηκαν με απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ. Η ίδια υπουργική απόφαση ορίζει τις επιτρεπόμενες ώρες μετάδοσης των τηλεοπτικών προγραμμάτων και τη διάρκεια εμφάνισης του συμβούλου ανάλογα με την κατηγορία που κατατάσσεται το κάθε πρόγραμμα.

Σήμανση τηλεοπτικών εκπομπών

Κατάλληλο για όλους

Κατάλληλο- επιθυμητή η γονική συναίνεση

Κατάλληλο – απαραίτητη η γονική συναίνεση

Κατάλληλο άνω των 15

Κατάλληλο μόνο για ενήλικους

Με τη ρύθμιση αυτή επιδιώκεται η διευκόλυνση του ελέγχου από την πλευρά των γονέων και των κηδεμόνων, με στόχο φυσικά τη διασφάλιση αποτελεσματικής προστασίας για τους ανήλικους τηλεθεατές. Σε κάθε κατηγορία αντιστοιχεί ένα ηχητικό σήμα ή ειδικό σύμβολο, το οποίο μεταδίδεται επί της οθόνης καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος ή σε καθορισμένο τμήμα του. Το σύμβολο αυτό αναγράφεται

υποχρεωτικά δίπλα στον τίτλο των τηλεοπτικών προγραμμάτων σε κάθε δημοσίευση, είτε σε καταχώριση είτε σε αναγγελία των προγραμμάτων στον τύπο. Ανάλογα την κατηγορία στην οποία ανήκει το κάθε πρόγραμμα προσδιορίζεται και η ώρα μετάδοσης της.

Οι κατηγορίες είναι:

1^η κατηγορία: χρώμα πλαισίου πράσινο. Η επιτρεπόμενη ώρα μετάδοσης είναι στην ευχέρεια του τηλεοπτικού φορέα, όπως και η διάρκεια εμφάνισης του συμβούλου κατά την μετάδοση των προγραμμάτων.

2^η κατηγορία: χρώμα πλαισίου μπλε. Ο μόνος περιορισμός της κατηγορία αυτής είναι ότι δεν πρέπει να μεταδίδεται τέτοιο πρόγραμμα σε ζώνη παιδικού προγράμματος καθώς και 30 λεπτά πριν και μετά την ζώνη αυτή. Η σήμανση πρέπει να εμφανίζεται 2" στην αρχή του προγράμματος και 1" μετά από κάθε διακοπή. Η επεξήγηση του συμβούλου πρέπει να μεταδίδεται για 30" στην αρχή του προγράμματος.

3^η κατηγορία: χρώμα πλαισίου πορτοκαλί. Επιτρέπεται η μετάδοση προγραμμάτων μετά τις 21:00 έως και τις 06:00 αλλά την Παρασκευή, το Σάββατο και την προηγούμενη αργιών μετά τις 22:00. Η σήμανση εμφανίζεται 10" στην αρχή του προγράμματος και 3" μετά από κάθε διακοπή. Η επεξήγηση του συμβόλου μεταδίδεται για 30" στην αρχή του προγράμματος καθώς και μετά από κάθε διακοπή που υπερβαίνει τα 3 λεπτά.

4^η κατηγορία: χρώμα πλαισίου μώβ. Οι μεταδόσεις επιτρέπονται μετά τις 22:30 έως και τις 06:00 Παρασκευή, Σάββατο και την προηγούμενη των αργιών μετά τις 23:00. Η σήμανση εμφανίζεται 15" στην αρχή του προγράμματος. 10" μετά την παρέλευση 45 λεπτών συνεχόμενου προγράμματος και 5" μετά από κάθε διακοπή. Στην αρχή κάθε προγράμματος το σήμα μεταδίδεται για 1 λεπτό καθώς και μετά από κάθε διακοπή, και μετά από 45 λεπτά συνεχόμενου προγράμματος.

5^η κατηγορία: χρώμα πλαισίου κόκκινο. Προγράμματα μεταδίδονται αποκλειστικά μετά τις 00:30 έως και τις 06:00. Η μετάδοση του σήματος πρέπει να γίνεται σε όλη την διάρκεια του προγράμματος. Στην αρχή του προγράμματος μεταδίδεται η σήμανση για 2" καθώς και μετά την παρέλευση 45 λεπτών συνεχόμενου προγράμματος όπως και μετά από κάθε διακοπή.

Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού

Το **άρθρο 17** της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του Παιδιού αναγνωρίζει τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού, ρόλος που είναι καταρχήν συνδεδεμένος με την εκπαιδευτική λειτουργία και αποστολή των Μ.Μ.Ε. Η διάταξη του άρθρου δεν κάνει διάκριση μεταξύ εντόπων και ηλεκτρονικών Μ.Μ.Ε. Το άρθρο 17 δεν κατοχυρώνει ένα ατομικό δικαίωμα πρόσβασης του παιδιού στην πληροφόρηση και στα Μ.Μ.Ε, αλλά περιέχει μία σειρά κατευθυντήριων αρχών με τις οποίες επιθυμείται η διασφάλιση του θετικού ρόλου των Μ.Μ.Ε στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του παιδιού. Τα μέτρα είναι σχετικά με την σχέση ευθύνης μεταξύ οικογένειας και πολιτείας για την ανατροφή και ανάπτυξη του παιδιού.

Συγκεκριμένα η Σύμβαση για τη Διασυνοριακή Τηλεόραση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 5ης Μαΐου 1989 ορίζει στο άρθρο 7 ότι η μετάδοση των τηλεοπτικών προγραμμάτων γίνεται με απόλυτο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ατομικών δικαιωμάτων. Τα τηλεοπτικά προγράμματα δεν πρέπει να περιέχουν σκηνές πορνογραφίας, αλλά ούτε να εκθειάζουν την βία ή να παροτρύνουν το φυλετικό μίσος. Πέρα από αυτή τη γενική απαγόρευση, προβλέπεται επιπλέον ότι προγράμματα που ενδέχεται να επιφέρουν βλάβη στη σωματική, ψυχική και ηθική ανάπτυξη των παιδιών και εφήβων δεν μπορούν να μεταδίδονται σε ώρες όπου τα παιδιά παρακολουθούν τηλεόραση. Όλα αυτά τα αναφέρουμε επειδή η προστασία των ανηλίκων μας ενδιαφέρει και από την πλευρά του παιδιού- τηλεθεατή.

Στο ίδιο πνεύμα κινούνται και οι διατάξεις της κοινοτικής Οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου «για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση των τηλεοπτικών δραστηριοτήτων», γνωστή και ως «Τηλεόραση χωρίς Σύνορα» όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30.6.1997. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 22 της Οδηγίας απαγορεύεται η τηλεοπτική μετάδοση προγραμμάτων που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως όταν πρόκειται για πορνογραφικές σκηνές ή βία.

Επομένως πρέπει συνειδητά να προβάλλεται η κατάλληλη ώρα ενός τηλεοπτικού προγράμματος βάσει του περιεχομένου του. Έχουν θεσπιστεί και άλλα μέσα με τα οποία προστατεύεται η παιδική ηλικία που έχουν να κάνουν με την τεχνολογία αλλά στο παρόν στάδιο αποτελεσματικότερα μέτρα προστασίας αποτελούν η κατάλληλη επιλογή της ώρας μετάδοσης και η σήμανση των προγραμμάτων με χαρακτηριστικά οπτικά σύμβολα, που θα αποδίδουν το βαθμό καταλληλότητας μιας εκπομπής για τους ανηλίκους.

Επομένως για τα έργα που ενδέχεται να βλάψουν απλώς και όχι σοβαρά τους ανηλίκους η μετάδοση τους επιτρέπεται μετά τις 21:30 για τα πιο ήπια και μετά τα μεσάνυχτα για τα υπόλοιπα, ανάλογα πάντα με το περιεχόμενο τους και την κλιμάκωση της ενδεχόμενης βλάβης, αλλά και τις ηλικιακές ομάδες που παρακολουθούν τις εκπομπές αυτές σύμφωνα με τις μετρήσεις της τηλεθέασης. Επίσης, κατά την διάρκεια των ειδησεογραφικών προγραμμάτων οι τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν να μην μεταδίδουν φυσικές σκηνές βίας που δεν είναι αναγκαίες για την πληροφόρηση του κοινού. Η δραματοποιημένη αναπαράσταση είδησης στα δελτία ειδήσεων απαγορεύεται.

Η παρουσίαση ανηλίκων μαρτύρων ή θυμάτων εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων από τις ειδησεογραφικές ή άλλες ενημερωτικές εκπομπές καταρχήν απαγορεύεται. Επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού και δεν προκαλεί πόνο ή βλάβη στην προσωπικότητα του ανηλίκου και μόνο ύστερα από γραπτή άδεια αυτού που ασκεί τη γονική δράση εγκληματικών ενεργειών ή υπαίτιου δυστυχήματος απαγορεύεται απολύτως.

Σε περίπτωση παραβίασης των παραπάνω κανόνων δεοντολογίας μπορούν να επιβληθούν, με απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε., μετά από σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, οι κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος.

Νέο προεδρικό διάταγμα, εναρμονίζοντας την εθνική μας νομοθεσία με την Οδηγία του 1997, θα προβλέπει την υποχρέωση σήμανσης των μεταδιδόμενων προγραμμάτων με οπτικά σύμβολα που θα αποδίδουν το βαθμό καταλληλότητας ή μη των εκπομπών. Η σήμανση αυτή θα βασίζεται σε μία κατάταξη του οπτικοακουστικού υλικού κατά κατηγορίες, σε κάθε μία από τις ποίες θα αντιστοιχεί ένα χαρακτηριστικό σύμβολο. Η πρόβλεψη χαρακτηριστικών οπτικών συμβόλων προς διευκόλυνση του γονικού ελέγχου αποτελεί υλοποίηση της υποχρέωσης που απορρέει από τη Σύμβαση, να

παρέχουν δηλαδή τα συμβαλλόμενα κράτη την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις του νόμου συμπληρώνονται από τις διατάξεις του κώδικα ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που εφαρμόζεται αδιακρίτως στην ιδιωτική και δημόσια ραδιοφωνία και τηλεόραση. Συγκεκριμένα συνιστάται αυξημένη προσοχή όχι μόνο στους ανήλικους τηλεθεατές αλλά και στα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν την παιδική ηλικία, αλλά και στις μέρες, ιδιαίτερα τα Σαββατοκύριακα ή τις μέρες σχολικής αργίας. Οι κώδικες δεοντολογίας είτε εκδίδονται από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή (το Ε.Σ.Ρ.) και εγκρίνονται με υπουργική απόφαση είτε αποτελούν προϊόν αυτοδέσμευσης αποτελούν τρόπο εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της Ελλάδας, όπως αυτές απορρέουν από τη Σύμβαση.

Προστασία ανηλίκων

Απαγόρευση δραματοποιημένης αναπαράστασης ειδήσεων

α) Η Ε.Ρ.Τ.-Α.Ε. και οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα, τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, διανοητική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας ή να μεταδίδουν στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα φυσικές σκηνές βίας χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού ως προς κάποιο γεγονός. Η δραματοποιημένη αναπαράσταση είδησης στα δελτία ειδήσεων απαγορεύεται. Τα προγράμματα της Ε.Ρ.Τ.-Α.Ε. και των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών δεν πρέπει να περιλαμβάνουν καμία παρότρυνση σε μίσος λόγω διαφοράς φυλής, φύλου, θρησκείας ή ιθαγένειας. Ζώνες προγράμματος Προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν (απλώς και όχι σοβαρά) τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων μπορούν να μεταδίδονται ανάλογα με το περιεχόμενό τους και την κλιμάκωση αυτής της ενδεχόμενης βλάβης μετά την 21.30' ώρα τα πιο ήπια και μετά

από την 00.00' ώρα τα υπόλοιπα¹⁰ (), ανάλογα και με τις ηλικιακές ομάδες που παρακολουθούν τις εκπομπές αυτές, σύμφωνα με τις μετρήσεις τηλεθέασης.

β) Η παρουσίαση ανήλικων μαρτύρων ή θυμάτων εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων από τις ειδησεογραφικές και άλλες ενημερωτικές εκπομπές τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών απαγορεύεται. Επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση, εφόσον είναι αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού και δεν προκαλεί πόνο ή βλάβη στην προσωπικότητα του ανήλικου και μόνον ύστερα από γραπτή άδεια αυτού που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια. Η παρουσίαση ανήλικου δράστη εγκληματικών ενεργειών ή υπαίτιου δυστυχήματος απαγορεύεται απολύτως.

Κανόνες δεοντολογίας- αυτορρύθμισης

Αρχές δεοντολογίας του δημοσιογραφικού επαγγέλματος

(Απόφαση Γενικής Συνέλευσης της Ε.Σ.Η.Ε.Α της 19 και 20.05.1998

Στο άρθρο 2 αναφέρεται ότι η δημοσιογραφία, ως επάγγελμα αλλά και κοινωνικό λειτούργημα, συνεπάγεται δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ο δημοσιογράφος δικαιούται και οφείλει: να σέβεται την κατοχυρωμένη με διεθνείς συμβάσεις προστασία των ανηλίκων.

Στο άρθρο 9 «απαγορεύεται η διαφήμιση των προϊόντων του καπνού, ιδίως των τσιγάρων και των πολεμικών παιδικών παιχνιδιών. Επίσης απαγορεύεται η έμμεση διαφήμιση». Αναφορά λοιπόν γίνεται για την προστασία ανηλίκων που όμως παρουσιάζονται σαν τηλεθεατές.

¹⁰ άρθρο 22 Οδηγίας 89/592/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 3.10.1989

Κώδικας δεοντολογίας για την προστασία των ανηλίκων στο πεδίο της ραδιοτηλεόρασης

1. Η ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων είναι δικαίωμα κατοχυρωμένο από την διεθνή, κοινοτική και εθνική έννομη τάξη που αναγνωρίζουν παράλληλα την ανάγκη και υποχρέωση προστασία της.

2. Η οικογένεια, στην οποία ανήκει η μέριμνα για την ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων, πρέπει να υποστηρίζεται και να διευκολύνεται στο έργο της αυτό από δημοσιογράφους και τους λοιπούς επαγγελματίες στο πεδίο της ραδιοτηλεόρασης.

3. Συνεπώς οι κανόνες για την προστασία των ανηλίκων πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψει τους ότι η προστασία των ανηλίκων θα ενεργοποιείται ήδη στην πηγή, δηλαδή στο ραδιοτηλεοπτικό μέσο, σε όλη της την ένταση. Περαιτέρω, η προστασία των ανηλίκων πρέπει να είναι αποτελεσματική ακόμη και όταν οι ασκούντες την επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου δεν είναι σε θέση να αναλάβουν θετικό ρόλο στην προστασία του.

4. Οι ανήλικοι έχουν ανάγκη ιδιαίτερας φροντίδας και μέριμνας. Οι αποφάσεις των συντελεστών της ραδιοτηλεοπτικής διαδικασίας πρέπει να έχουν γνώμονα πρωτίστως το υπέρτερο συμφέρον των ανηλίκων, έστω και εάν με την στάθμιση αυτή υποχωρούν δικαιώματα τρίτων. Οι παράγοντες των ηλεκτρονικών μέσων μαζικής επικοινωνίας και όσοι προσυπογράφουν τον Κώδικα αυτόν έχουν την διαρκή υποχρέωση:

- Να εργάζονται για την διαρκή βελτίωση της ποιότητας των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών που απευθύνονται σε ανηλίκους ή μπορούν να έχουν ανήλικους τηλεθεατές.
- Να συνεισφέρουν στην σωστή μίμηση των ανηλίκων στον επικοινωνιακό κώδικα της ραδιοτηλεόρασης με συνεργασία με τα σχολεία ή οιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

- Να μεριμνούν για την ανάθεση της παραγωγής και παρουσίασης των παιδικών εκπομπών σε πρόσωπα τουλάχιστον κατάλληλα προετοιμασμένα για τον σκοπό αυτό, αν δεν είναι δυνατή η ανάθεση σε πρόσωπα με ειδική εκπαίδευση.
- Να ευαισθητοποιούν για τις ιδιαιτερότητες της παιδικής ηλικίας όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες που εμπλέκονται στην προετοιμασία των εκπομπών.

Σημαντικό ρόλο παίζει και η σήμανση των εκπομπών. Για την διαμόρφωση του προγράμματος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η μικρότερη ικανότητα αφομοίωσης της προσχολικής ηλικίας αν πρόκειται για κάποιο πρόγραμμα που κυρίως παρακολουθείται από παιδιά νεαρής ηλικίας και φυσικά ανάλογη μεταχείριση ατόμων με μεγαλύτερη ηλικία σε αντίστοιχα βραδινό πρόγραμμα.

Κανόνες σχετικά με την διαφήμιση

α) Η τηλεοπτική διαφήμιση πρέπει να αναγνωρίζεται εύκολα ως διαφήμιση και να διακρίνεται σαφώς από το υπόλοιπο πρόγραμμα με τη χρησιμοποίηση οπτικών ή και ακουστικών μέσων επισήμανσης. Τα μεμονωμένα διαφημιστικά μηνύματα πρέπει να προβάλλονται μόνο κατ' εξαίρεση.

β) Η διαφήμιση δεν πρέπει να χρησιμοποιεί τεχνικές που απευθύνονται στο υποσυνείδητο. Απαγορεύεται η συγκαλυμμένη διαφήμιση.

γ) Η τηλεοπτική διαφήμιση δεν πρέπει: αα) να θίγει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ββ) να εισάγει διακρίσεις λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας ή ιθαγένειας, γγ) να προσβάλλει θρησκευτικές ή πολιτικές πεποιθήσεις, δδ) να ενθαρρύνει τρόπους συμπεριφοράς επιζήμιους για την υγεία ή την ασφάλεια των ατόμων, εε) να ενθαρρύνει τρόπους συμπεριφοράς επιζήμιους για την προστασία του περιβάλλοντος.

δ) Η τηλεοπτική διαφήμιση δεν πρέπει να θίγει ηθικά ή σωματικά τους ανηλίκους και συνεπώς οφείλει να τηρεί τα ακόλουθα κριτήρια για την προστασία τους: αα) να μην παρακινεί ευθέως τους ανηλίκους στην αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας, εκμεταλλευόμενη την απειρία και την ευπιστία τους, ββ) να μην παρακινεί ευθέως τους ανηλίκους να πείσουν τους γονείς τους ή τρίτους να αγοράσουν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες, γγ) να μην εκμεταλλεύεται την ιδιαίτερη εμπιστοσύνη των ανηλίκων προς τους γονείς τους, τους δασκάλους τους ή άλλα πρόσωπα δδ) να μην παρουσιάζει ανηλίκους σε κατάσταση επισφαλής χωρίς να συντρέχει λόγος.

ε) Η τηλεοπτική διαφήμιση αλκοολούχων ποτών πρέπει να τηρεί τα ακόλουθα κριτήρια: αα) να μην απευθύνεται ειδικά στους ανηλίκους ούτε ιδίως να εμφανίζει ανηλίκους να καταναλώνουν τέτοια ποτά, ββ) να μη συσχετίζει την κατανάλωση αλκοολούχων ποτών με βελτιωμένες σωματικές επιδόσεις ή την οδήγηση οχημάτων, γγ) να μην προκαλεί την εντύπωση ότι η κατανάλωση αλκοολούχων ποτών ευνοεί την κοινωνική ή σεξουαλική επιτυχία, δδ) να μην αφήνει να υπονοηθεί ότι τα αλκοολούχα ποτά έχουν θεραπευτικές ιδιότητες ή ότι επιδρούν ως διεγερτικά, ηρεμιστικά ή καταπραϋντικά, εε) να μην ενθαρρύνει την άμετρη κατανάλωση αλκοολούχων ποτών και να μη δίνει αρνητική εικόνα της αποχής από την κατανάλωσή τους ή της μετρημένης κατανάλωσής τους, στστ) να μην τονίζει ως προτέρημα των ποτών την υψηλή

περιεκτικότητά τους σε οινόπνευμα. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί έχουν την υποχρέωση να μη μεταδίδουν διαφημίσεις που παραβιάζουν τους κανόνες και τις αρχές αυτής της παραγράφου, καθώς και διαφημίσεις που αναφέρονται άμεσα ή έμμεσα σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή πολιτικό κόμμα ή θα μπορούσαν να προκαλέσουν σχετικούς συνειρμούς και θα δικαιολογούσαν την άσκηση δικαιώματος απάντησης από αυτούς στους οποίους αναφέρονται.

Αναφερόμαστε εκτενέστερα και στις διαφημίσεις διότι εξετάζουμε το θέμα των ανηλίκων, όχι μόνο από την πλευρά των ανήλικων πρωταγωνιστών στην τηλεόραση αλλά και των ανήλικων τηλεθεατών, οι οποίοι πρέπει και αυτοί να τυγχάνουν ανάλογης προστασίας.

***Εθνικό Συμβούλιο
Ραδιοτηλεόρασης***

Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Η αντίληψη ότι η ποιότητα της τηλεόρασης παραγκωνίζεται για χάρη της τηλεθέασης, γίνεται ολοένα και πιο προφανής και με όλο και σοβαρότερες συνέπειες. Κρίθηκε ακριβώς γι' αυτό από την πολιτεία ότι είναι απαραίτητη η θέσπιση μιας ανεξάρτητης διοικητικής αρχής που να μπορεί ανεπηρέαστη και δυνατή να ελέγχει το κατεξοχήν λαϊκό μέσο ενημέρωσης, ψυχαγωγίας και παιδείας του κοινού, ώστε να μην ξεπερνάει τα πλαίσια τουλάχιστον μιας κοινά παραδεκτής ποιότητας, τηρώντας θεμελιώσεις αρχές. Δημιουργήθηκε έτσι η συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, όμως δεν δόθηκε από την πολιτεία η αρμοδιότητα να παρεμβαίνει στο Πρόγραμμα των τηλεοπτικών σταθμών, ούτε στο περιεχόμενο των κάθε είδους εκπομπών τους εκτός αν προκύπτει ότι με κάποιο τρόπο παραβιάζονται συγκεκριμένες διατάξεις που συμπεριλαμβάνονται στην ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ή στους Κώδικες Δεοντολογίας που έχει ήδη συντάξει και δημοσιεύσει το ίδιο το Ε.Σ.Ρ.

Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) και άλλες αρχές και όργανα του τομέα παροχής ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, μία από τις πρώτες ανεξάρτητες αρχές στην Ελλάδα, ιδρύθηκε με το Ν. 1866/1989 που θέσπισε τη λειτουργία ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών και η πρώτη του συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του 1989. Μετά από αλλεπάλληλες μεταβολές του νομοθετικού του πλαισίου, η λειτουργία του διέπεται σήμερα καταρχήν από τους νόμους 2863/2000 και 3052/2002 και, δευτερευόντως, από τους νόμους 2328/1995, 2644/1998 και 3021/2002 και τα προεδρικά διατάγματα 310/1996 και 100/2000, όπου ορίζονται οι βασικότερες αρμοδιότητές του. Κομβικό σημείο στη θεσμική ιστορία της Αρχής αποτελεί η συνταγματική κατοχύρωση τόσο των αρμοδιοτήτων της (άρθρο 15 παρ. 2), όσο και του ιδιαίτερου νομικού

καθεστώς των μελών της (άρθρο 101Α) κατά την συνταγματική αναθεώρηση του 2001. Επίσης, με τις ίδιες διατάξεις κατοχυρώνεται η ανεξαρτησία του Συμβουλίου έναντι της εκτελεστικής εξουσίας και η άμεση σύνδεσή του με το Κοινοβούλιο, το οποίο ασκεί έλεγχο στην εν γένει δραστηριότητά του. Εξάλλου οι πράξεις του Συμβουλίου προσβάλλονται δικαστικά ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Επειδή κανείς δεν μπορεί να ορίσει ουσιαστικά τι είναι πρόπον και τι όχι για να προβάλλεται και σε ποια ώρα προβολής, κρίθηκε αναγκαίο να θεσπιστεί μία ανεξάρτητη διοικητική αρχή που να μπορεί ανεπηρέαστα να κρίνει αντικειμενικά και να ελέγχει αυτό το λαϊκό μέσο ενημέρωσης. Έτσι λοιπόν δημιουργήθηκε η συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης. Είναι μια ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η οποία εγκαταστάθηκε με το νόμο 1866/1989. Πολλές νομοθετικές μεταβολές επήλθαν στο νομικό καθεστώς του Συμβουλίου, κυρίως με τους νόμους 2173/1993, 2323/1995, 26644/1998, 2863/2000 και τα προεδρικά διατάγματα 213/1995 «Οργάνωση και λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και της Γραμματείας του, κ.λ.π.» και 310/1996 «Για τον έλεγχο της διαφάνειας στον ευρύτερο χώρο των Μ.Μ.Ε.». Τελευταίο νομοθετικό κείμενο που ισχύει κατά σειρά, είναι ο νόμος 2683/2000, ο οποίος επιγράφεται: «Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και άλλες αρχές και όργανα του τομέα ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών.»

Το Ε.Σ.Ρ έχει ανεξαρτησία και κατά την άσκηση των καθηκόντων του δεν υπόκειται σε διοικητικό έλεγχο, ενώ μέχρι πρόσφατα τελούσε υπό την διοικητική εποπτεία του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Αντικείμενο της λειτουργίας του αποτελεί η άσκηση άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοτηλεόρασης από κοινού με τον εποπτεύοντα Υπουργό, σε ακραίες περιπτώσεις, και κατ' εφαρμογή της σχετικής διάταξης του άρθρου 15, παράγραφος 2 του Συντάγματος. Στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης Ε.Σ.Ρ όμως δεν δόθηκε από την πολιτεία η αρμοδιότητα να παρεμβαίνει στο πρόγραμμα των τηλεοπτικών σταθμών, ούτε στο περιεχόμενο των κάθε είδους εκπομπών τους εκτός αν προκύπτει ότι με κάποιο τρόπο παραβιάζονται συγκεκριμένες διατάξεις που περιλαμβάνονται στη Ραδιοτηλεοπτική Νομοθεσία ή στους κώδικες δεοντολογίας που έχει ήδη συντάξει και δημοσιεύσει το ίδιο το Ε.Σ.Ρ.

Το Ε.Σ.Ρ αποτελείται από επτά μέλη του Ε.Σ.Ρ. τα οποία ορίζονται για τη θητεία τεσσάρων και τριών ετών, περίπου κυκλικά. Όλα τα μέλη επιλέγονται από την Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου της. Η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον τεσσάρων πέμπτων. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει την απόφαση επιλογής στον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής ενημέρωσης, ο οποίος εκδίδει την απόδοση διορισμό των μελών του Ε.Σ.Ρ, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η διαδικασία επιλογής κινείται μετά από σχετικό ερώτημα που απευθύνει στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, ο Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Το νομικό καθεστώς των μελών του Ε.Σ.Ρ προσομοιάζει με αυτό των δικαστικών λειτουργών. Οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι ελεγκτικές, γνωμοδοτικές, κανονιστικές και κυρωτικές.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αμφισβήτηση στη νομολογία σχετικά με την κανονιστική αρμοδιότητα του Ε.Σ.Ρ. Το Συμβούλιο της Επικράτειας, στην απόφαση του 930/1992, απεφάνθη ότι το Ε.Σ.Ρ. δεν έχει βεβαίως αυτόνομη, εκ του Συντάγματος, κανονιστική αρμοδιότητα, αλλά ούτε και κατ' εξουσιοδότηση, διότι δεν αποτελεί «διοικητικό όργανο» ούτε με τις πράξεις του ρυθμίζονται «θέματα ειδικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα.

Η ανάληψη αρμοδιοτήτων από τις ανεξάρτητες αρχές εμφανίζεται από πολλές πλευρές ως μια βολική λύση. Αυτό ισχύει ιδίως εκεί, όπου μια ανεξάρτητη αρχή αναλαμβάνει να ρυθμίσει και ελέγξει τη δραστηριότητα ισχυρών ιδιωτικών φορέων οικονομικής δύναμης και πολιτικής επιρροής, όπως π.χ. τα ιδιωτικά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν ότι στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες η κρατική επέμβαση στο ραδιοτηλεοπτικό τοπίο ασκείται μέσω ανεξάρτητων αρχών, αντίστοιχων του δικού μας Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης. Είναι προφανές ότι η ευθεία αντιπαράθεση με τα ΜΜΕ, εφόσον η άσκηση του ελέγχου σ' αυτά αντιτίθεται σε όργανα ενταγμένα στο πλαίσιο της διοικητικής ιεραρχίας και άρα εξαρτώμενα άμεσα από την κυβέρνηση, θα είχε συχνά απαγορευτικό πολιτικό κόστος για την τελευταία. Από την άλλη πλευρά η συγκρότηση και λειτουργία ανεξάρτητων αρχών μπορεί να είναι χρήσιμη για την θεσμική θωράκιση συνταγματικών δικαιωμάτων.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης επιβάλλει κυρώσεις σε ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, σε περιπτώσεις παραβίασης νόμου. Οι κυρώσεις περιλαμβάνουν επιβολή προστίμου, αναστολή εκπομπής μέχρι και ανάκληση της άδειας του σταθμού.

Όσο χρήσιμες όμως κι αν είναι οι ανεξάρτητες αρχές για τη διεκπεραίωση των διαφορετικών αυτών αποστολών, δεν παύουν να αποτελούν από τη φύση τους θεσμό κατά βάση ξένο προς τη δημοκρατική αρχή της "υπεύθυνης διακυβέρνησης", η οποία απαιτεί την άμεση κατά κανόνα σύνδεση της άσκησης πολιτικής εξουσίας με την ύπαρξη πολιτικής ευθύνης. Συνεπώς πρέπει να είναι κανείς επιφυλακτικός απέναντι στον πολλαπλασιασμό των ανεξάρτητων αρχών και την ανάθεση ολοένα περισσότερων και σημαντικότερων αρμοδιοτήτων σ' αυτές. Αν η τάση αυτή επεκταθεί πέραν ενός σημείου, η διάκριση των λειτουργιών θ' αρχίσει να μοιάζει με μαγική εικόνα, καθώς στην ευρεία μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τη Βουλή προς την κυβέρνηση και τα διοικητικά όργανα θα έρθει να προστεθεί η ευρεία μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την κυβέρνηση προς τις ανεξάρτητες αρχές.

Συμπερασματικά, αν το Σύνταγμα κατοχυρώσει συγκεκριμένες ανεξάρτητες αρχές και το γενικό πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας τους, θα ήταν μάλλον προτιμότερο να αποφύγει την επέκταση της εφαρμογής του πλαισίου αυτού και σε όσες άλλες παρόμοιες αρχές έχουν ιδρυθεί ή πρόκειται να ιδρυθούν με κοινό νόμο.

Διοικητική και δημοσιονομική αυτοτέλεια

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ) είναι ανεξάρτητη αρχή με έδρα την Αθήνα. Τα μέλη του Ε.Σ.Ρ απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεν υπόκεινται σε διοικητικό έλεγχο. Στόχος του Συμβουλίου είναι η διασφάλιση της νόμιμης λειτουργίας των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, της τηρήσεως των συνταγματικών αρχών της πολυφωνίας, της ποιότητας και της προστασίας της παιδικής ηλικίας και της νεότητας ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων και της διαφάνειας των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα των μέσων ενημέρωσης.

Το Ε.Σ.Ρ. έχει δικό του προϋπολογισμό, κατά την εκτέλεση του οποίου διαθέτει πλήρη αυτοτέλεια. Ο πρόεδρος του Ε.Σ.Ρ διαθέτει τις πιστώσεις, αναλαμβάνει υποχρεώσεις καταρτίζει συμβάσεις και διενεργεί τις δαπάνες μιας αρχής σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας. Το ελεγκτικό Συνέδριο διενεργεί τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο των δαπανών του Ε.Σ.Ρ, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Η εκκαθάριση, ο έλεγχος και η εντολή πληρωμής των δαπανών του Ε.Σ.Ρ. διενεργούνται από την οικεία υπηρεσία δημοσιονομικού ελέγχου. Για την ανάθεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών από το Ε.Σ.Ρ. εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για το Δημόσιο. Οι αρμοδιότητες του Ε.Σ.Ρ. είναι αρκετές εμείς όμως θα εστιάσουμε την προσοχή μας στο κομμάτι εκείνο που μας ενδιαφέρει, δηλαδή με τις ελεγκτικές αρμοδιότητες του, τις αρμοδιότητες επιβολής κυρώσεων και τις αρμοδιότητες εκείνες κατάρτισης πράξεων κανονιστικού περιεχομένου.

Το Ε.Σ.Ρ συγκροτείται από επτά μέλη, εκ των οποίων ένας ορίζεται ως Πρόεδρος και ένας ορίζεται ως αντιπρόεδρος. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος και τα άλλα μέλη του Ε.Σ.Ρ. επιλέγονται από την διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής των Ελλήνων ύστερα από εισήγηση του Προέδρου της. Η απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον τεσσάρων πέμπτων (4/5). Ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων διαβιβάζει την απόφαση επιλογής στον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο οποίος εκδίδει απόφαση διορισμού των μελών του Ε.Σ.Ρ. που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ως μέλη του Ε.Σ.Ρ επιλέγονται πρόσωπα τα οποία διακρίνονται για την επιστημονική κατάρτιση τους ή την επαγγελματική εμπειρία τους ή την προσφορά τους στο δημόσιο βίο, ιδίως σε τομείς που έχουν σχέση, άμεση ή έμμεση, με την αποστολή και το περιεχόμενο των αρμοδιοτήτων της αρχής.

Μέλη του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου (Ε.Σ.Ρ)

Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Κατά την διάρκεια της θητείας αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται να ασκούν καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα είτε στον δημόσιο είτε τον ιδιωτικό τομέα με αμοιβή ή χωρίς. Η διάρκεια της θητείας του διοικητικού συμβουλίου είναι τριετής. Η θητεία των μελών που ορίζονται για την πλήρωση κενής θέσης λήγει με την λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου. Όσον αφορά για τα υπόλοιπα μέλη πρόκειται για μέλη πλήρους απασχόλησης με την υποχρέωση να συμμετέχουν ανελλιπώς στην άσκηση των αρμοδιοτήτων και στις εν γένει εργασίες του Ε.Σ.Ρ. Κώλυμα διορισμού στη θέση μέλους του Ε.Σ.Ρ. αποτελεί η κλοπή, η υπεξαίρεση, η δωροδοκία και δωροληψία, η απάτη, ο εκβιασμός, η πλαστογραφία, η καταπίεση, η απληστία, η συκοφαντική δυσφήμιση, η διασπορά ψευδών ειδήσεων καθώς και οποιαδήποτε πράξη αναφέρεται ως έγκλημα κατά των ηθών ή κακούργημα.

Τα μέλη δεν επιτρέπεται κατά την διάρκεια της θητείας τους καθώς και για τρία χρόνια μετά από αυτήν με οποιονδήποτε τρόπο να είναι μέτοχοι, μέλη διοικητικού συμβουλίου ή να απασχολούνται, με ή χωρίς αμοιβή και με οποιαδήποτε νομική σχέση, σε εταιρεία ή επιχείρηση της οποίας οι δραστηριότητες υπάγονται, αμέσως ή εμμέσως, στην εποπτεία του Ε.Σ.Ρ. Φυσικά και γίνεται λόγος για το ασυμβίβαστο των μελών σε οποιοδήποτε πολιτικό αξίωμα, ή δημοσιοϋπαλληλική θέση, ή συμμετοχή σε πολιτικό κόμμα.

Κανόνες δεοντολογίας Ε.Σ.Ρ.
Κανονισμός υπ' αριθ. 2/1991 του Εθνικού Συμβουλίου
Ραδιοτηλεόρασης «περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων» (Κώδικας
Ραδιοτηλεοπτικών Προγραμμάτων)
(ΦΕΚ Β' 421/21.06.1991)

Παρακάτω καταγράφεται ο Κώδικας Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας στην Ραδιοτηλεόραση, όπως δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 1, το πεδίο ισχύος των κανόνων αυτών είναι όλες οι δημοσιογραφικές εκπομπές στην κρατική και την ιδιωτική τηλεόραση.

Άρθρο 9, που αφορά την προστασία ανηλίκων

1. Η προαγγελία και παρουσίαση οποιασδήποτε ειδησεογραφικής εκπομπής πρέπει να σταθμίζει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκήσει στους ανηλίκους αν προβληθεί σε χρόνο που συνηθίζουν να παρακολουθούν ανήλικοι.

2. Μη ειδησεογραφικές εκπομπές που δείχνουν εξευτελιστική ή βάνανυση μεταχείριση ανθρώπων ή ζώων ή άλλα θέματα ή σκηνές βίαιης κοινωνικής αναταραχής, δεν πρέπει να μεταδίδονται σε χρόνο που συνηθίζουν να παρακολουθούν ανήλικοι, εκτός αν ο στόχος της είναι προφανώς μορφωτικός.

3. Οι εκπομπές δεν πρέπει να περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας. Η διάταξη αυτή ισχύει και για τα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται με επιλογή της κατάλληλης ώρας εκπομπής ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέσα ότι στην περιοχή μεταδόσεως οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές.

**Κανονισμός υπ' αριθ. 3/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης
«Περί δεοντολογίας ραδιοτηλεοπτικών διαφημίσεων» (Κώδικας Δεοντολογίας
Ραδιοτηλεοπτικών Διαφημίσεων)
(ΦΕΚ Β' 538/18.07.1991)**

Θα ανατρέξουμε κατευθείαν στο άρθρο 9 και στις απαγορευμένες διαφημίσεις που φυσικά απευθύνεται σε ανήλικους. Απαγορεύεται η διαφήμιση των πολεμικών παιχνιδιών. Απαγορεύεται κάθε μορφή ραδιοτηλεοπτικής διαφήμισης τσιγάρων και άλλων προϊόντων καπνού. Δεν πρέπει η διαφήμιση αλκοολούχων ποτών να απευθύνεται ειδικά στους ανήλικους.

Άρθρο 10, αναφορά στην προστασία ανηλίκων. Η τηλεοπτική διαφήμιση δεν πρέπει να προκαλεί κίνδυνο ηθικής ή σωματικής βλάβης στους ανήλικους. Συγκεκριμένα η διαφήμιση δεν πρέπει να εξωθεί ευθέως τους ανήλικους στην αγορά προϊόντος ή υπηρεσία εκμεταλλεζόμενη την απειρία και την ευπιστία τους. Δεν πρέπει να παρακινεί ευθέως τους ανήλικους να πείσουν τους γονείς τους ή τους τρίτους να αγοράσουν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες. Δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται την ιδιαίτερη εμπιστοσύνη των ανηλίκων προς τους γονείς τους, τους δασκάλους τους ή άλλα πρόσωπα. Δεν πρέπει να παρουσιάζει χωρίς λόγο ανήλικους σε κατάσταση κινδύνου.

Περιορισμοί

Υπάρχουν κάποιες περιστάσεις, υπό τις οποίες δικαιολογούνται οι θεμιτοί περιορισμοί στην ελευθερία των οπτικοακουστικών μέσων. Περιορισμοί στην ελευθερία του οργανωτή των οπτικοακουστικών μέσων τίθενται κατ' αρχήν προκειμένου να προστατευθούν οι ανήλικοι από υποβλητικές καταστάσεις βίας, σεξ, ανασφάλειας ή καταναλωτισμού. Η διάταξη του άρθρου 3, παράγραφος 14 του νόμου 2328/1995 υπαγορεύει ότι: «Η Ε.Ρ.Τ –Α.Ε. και οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν να μην μεταδίδουν προγράμματα, τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά την σωματική, διανοητική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας ή να μεταδίδουν στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα φυσικές σκηνές βίας, χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση

του κοινού ως προς κάποιο γεγονός. Η δραματοποιημένη αναπαράσταση είδησης στα δελτία ειδήσεων απαγορεύεται. Προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν την σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων μπορούν να μεταδίδονται ανάλογα με το περιεχόμενο τους και την κλιμάκωση αυτής της ενδεχόμενης βλάβης, μετά την 21:30 ώρα, τα πιο ήπια, και μετά την 00:00 ώρα τα υπόλοιπα, ανάλογα και με τις ηλικιακές ομάδες που παρακολουθούν με τις εκπομπές αυτές, σύμφωνα με τις μετρήσεις τηλεθέασης.

Αποφάσεις που έχουν παρθεί από το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο για όλες τις παραβάσεις που έχουν γίνει από το 2002 μέχρι και το 2006 από πέντε μεγάλους τηλεοπτικούς σταθμούς στην Ελλάδα και αφορούν παραβίαση κανόνων και νόμων σχετικά με την αντιμετώπιση των ανηλίκων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Απόφαση αριθμ. 510/14.11.2006

Αφορά τον τηλεοπτικό σταθμό Άλτερ και την εκπομπή «ΜΗΤΣΙ-ΧΩΣΤΑ». Πρόκειται για μία εκπομπή η οποία μεταδόθηκε με την σήμανση κατάλληλο για ανηλικούς-επιθυμητή η γονική συναίνεση. Αν όμως προσέξει κανείς προσεκτικά τους διαλόγους, την στιχομυθία, τις χυδαίες εκφράσεις και τα υπονοούμενα, θα καταλάβει ότι στην εκπομπή αυτή θα έπρεπε να υπάρχει σήμανση ακατάλληλο για ανηλικούς. Οι εκφράσεις που χρησιμοποιούνται είναι άσεμνες και σε καμία περίπτωση η εκπομπή αυτή δεν είχε την ποιότητα που το Σύνταγμα επιβάλλει και προφανώς είχε και δυσμενή απήχηση στην ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Δεν υπήρξε κύρωση στον τηλεοπτικό σταθμό λόγω του ότι το περιεχόμενο της εκπομπής κρίθηκε ότι ήταν σατιρικό. Επέβαλε όμως της σύσταση ότι θα πρέπει πλέον το Άλτερ να προβάλλει τις εκπομπές του με την κατάλληλη σήμανση, χωρίς φυσικά να θίγονται οι ανήλικοι μέσα από αυτές.

Απόφαση αριθμ. 500/10.11.2006

Αναφερόμαστε στον τηλεοπτικό σταθμό Αντέννα και στο δελτίο ειδήσεων. Μάλιστα δεν έγινε αναφορά μία φορά αλλά δύο και το θέμα είχε σχέση με την υπόθεση βιασμού με

την ανήλικη μαθήτριά στην Εύβοια. Η καταγγελία βιασμού είχε γίνει από την μαθήτριά η οποία στο δελτίο ειδήσεων μπορεί να μην αποκαλύπτεται αλλά αναφέρονται πλήρως ο τόπος κατοικία της, ο χώρος εργασίας της. Επομένως έχει φανερωθεί η ταυτότητα της ανήλικης μαθήτριάς. Στα δύο αυτά δελτία προβλήθηκαν επίσης δηλώσεις μαθητών συνομήλικων και μη αλλά πάντα ανήλικων, υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία με την ίδια τη μητέρα της ανήλικης, χωρίς φυσικά να είναι ευδιάκριτο το πρόσωπο. Όλα αυτά που προβλήθηκαν, διάρκειας 41 λεπτών και 35 αντίστοιχα σε δύο δελτία μαζί με τους υπερβολικούς τίτλους (τα λεγόμενα «σουπερ») δεν στόχευαν στην ενημέρωση του κοινού. Δεν έπρεπε να γίνει προβολή εικόνων βιασμού, ούτε δηλώσεων, ούτε καταθέσεων. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η παρουσίαση αυτή επέφερε πόνο στην ανήλικη μαθήτριά, η οποία αναγκάστηκε να αλλάξει και τον τόπο κατοικίας της για να ξεφύγει.

Οι ίδιες εικόνες που υπήρξαν αντικείμενο σχολιασμού στα δελτία ειδήσεων καθώς προβάλλονταν για αρκετή ώρα στα πλάνα επαναλήφθηκαν και στην βραδινή εκπομπή «Αποδείξεις» του ίδιου σταθμού. Κρίθηκε επομένως ότι υπήρξε παραβίαση της ποιότητας μιας εκπομπής, χωρίς τον απαραίτητο σεβασμό στην αξία του ανθρώπου και στην προστασία της παιδικής ηλικίας.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον σταθμό είναι 150.000 ευρώ ενώ στις «Αποδείξεις» το πρόστιμο άγγιξε το ποσό των 250.000 ευρώ.

Απόφαση αριθμ. 498/10.11.2006

Αφορά τον τηλεοπτικό σταθμό Άλφα και πρόκειται για δύο δελτία ειδήσεων και την γνωστή υπόθεση με τον βιασμό της ανήλικης μαθήτριάς στην Εύβοια. Ταυτοποιήθηκε η ανήλικη μαθήτριά επειδή αν και αποκρύφτηκε το πρόσωπο της φανερώθηκαν η καταγωγή της, η κατοικία της, ο τόπος εργασίας της. Υπήρξαν πλάνα προσβλητικά, καθώς και δηλώσεις συμμαθητών των κατηγορουμένων, τηλεφωνική επικοινωνία με την μητέρα της μαθήτριάς. Δόθηκε δημοσιότητα και στις καταθέσεις των εμπλεκόμενων, κάτι που δυσχεραίνει το έργο της δικαιοσύνης. Η όλη παρουσίαση αυτή προκάλεσε πόνο στην παθούσα και φυσικά υπήρξε υπερβολική η επανειλημμένη προβολή όλων αυτών των στοιχείων, χωρίς να υπάρχει ο άμεσος στόχος της ενημέρωσης. Αναμφισβήτητα οι δύο εκπομπές δεν ανταποκρίνονται στην υπό του Συντάγματος αξιουμένη ποιοτική στάθμη, ούτε στον αξιούμενο σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της

παιδικής ηλικίας και της νεότητας. Για την ως άνω εκτροπή, ενδείκνυται όπως επιβληθεί στον τηλεοπτικό σταθμό η διοικητική κύρωση του προστίμου.

Το πρόστιμο λοιπόν που επιβλήθηκε στο σταθμό άγγιξε τα 150.000 ευρώ.

Απόφαση αριθμ. 499/10.11.2006

Στόχος του Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου υπήρξε για ακόμη μία φορά δελτία ειδήσεων στον Τηλεοπτικό Σταθμό Μέγκα. Πρόκειται για την γνωστή υπόθεση βιασμού στην Εύβοια, όπου εκείνο το διάστημα ήταν από τα σημαντικότερα θέματα στα δελτία ειδήσεων. Υπήρξε ταυτοποίηση ανηλίκου, παρόλο που δεν παρουσιάστηκαν τα δικά του στοιχεία, όσα στοιχεία παρουσιάστηκαν βοήθησαν στο να φωτογραφηθεί το πρόσωπο αυτό. Ο μόνος στόχος όλης αυτής της παρουσίασης και της δραματοποίησης της υπόθεσης έγινε μόνο και μόνο για λόγους τηλεθέασης και σε καμία περίπτωση δεν βοήθησε την ενημέρωση του τηλεοπτικού κοινού, ενώ προκάλεσαν και πόσο στην παθούσα. Δεν τηρήθηκε ο απαιτούμενος σεβασμός στην προσωπικότητα του ανηλίκου και φυσικά δεν ανταποκρίνεται στην αξιούμενη ποιοτική στάθμη.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον συγκεκριμένο τηλεοπτικό σταθμό ήταν 80.000 ευρώ.

Απόφαση αριθμ. 497/10.11.2006

Η υπόθεση του βιασμού συνεχίζει να έχει δυσμενείς κριτικές από το Ε.Σ.Ρ. και φυσικά πρόστιμα. Αυτή την φορά την παραβίαση στο πρόσωπο της ανήλικης έγινε από τον τηλεοπτικό σταθμό Άλτερ και το κεντρικό δελτίο ειδήσεων μάλιστα για δύο φορές. Πρόκειται για την περίπτωση όπου αναφέρεται η καταγγελία του βιασμού με αναφορά στην ηλικία της, στον τόπο καταγωγής της (είναι από την Βουλγαρία), στην ιδιότητα της ως σημαιοφόρος στο Δημοτικό σχολείο και ως παραστάτρια στο Λύκειο και στον τόπο εργασίας της. Η όλη αναφορά στα δύο δελτία ειδήσεων ήταν πολύ μεγάλη στο περιστατικό με πολλές δραματοποιήσεις και επαναλήψεις χωρίς λόγο, γιατί τίποτα από αυτά δεν απέβλεπαν στην ενημέρωση του κοινού. Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό επιβλήθηκε για τους ίδιους λόγους, όπως και στις υπόλοιπες περιπτώσεις δελτίων ειδήσεων. Προκλήθηκε πόνος στην παθούσα και φυσικά δεν υπήρξε σεβασμός στην προστασία ανηλίκου και στην παιδική ηλικία.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε άγγιξε τα 100.000 Ευρώ.

Απόφαση αριθμ. 434/19.9.2006

Η παραβίαση έγινε από την τηλεοπτικό σταθμό Άλφα και σχετιζόταν με την υπόθεση του Άλεξ. Είχε γίνει εκτενή αναφορά στα δελτία ειδήσεων, γι' αυτό το θέμα αλλά κατά την διάρκεια του δελτίου παρουσιάστηκαν οι φερόμενοι ως δράστες του εγκλήματος ή ως υπαίτιοι δυστυχήματος ανήλικοι. Μπορεί τα πρόσωπα αυτά των ανηλίκων να είχαν γίνει γνωστά στο πανελλήνιο, αλλά η δια της τηλεόρασης παρουσίαση τους με αυτή την ιδιότητα είναι απαγορευμένη. Δεν θα έπρεπε σε καμία περίπτωση να ανακριθούν οι ανήλικοι αυτοί μέσα από το δελτίο, κάτι που έγινε ως ένα βαθμό και φυσικά σε καμία περίπτωση δεν είχαν το δικαίωμα να αναλάβουν ανακριτικά καθήκοντα οι παρουσιαστές των δελτίων ειδήσεων.

Επιβλήθηκε επομένως διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως να μην παρουσιάζει ανηλίκους ως δράστες εγκληματικών ενεργειών ή ως υπαιτίου δυστυχήματος και δεύτερον να μην υποκαθιστά τις ανακριτικές αρχές με απειλή επιβολής αυστηρότερων κυρώσεων.

Απόφαση αριθμ. 388/1.8.2006

Αναφερόμαστε στην πρωινή εκπομπή «Καλημέρα σας» και στον τηλεοπτικό σταθμό Άλφα, ο οποίος παρουσίασε είδηση για βιασμό (το γνωστό γεγονός στην περιοχή της Εύβοιας¹¹) αλλά κατά την διάρκεια της εκπομπής παρουσιάστηκε η μικρότερη από τις τρεις κόρες του φερόμενου ως δράστη, που ήταν και πατέρα, η οποία είναι μόλις δεκατεσσάρων ετών. Μέσα από την παρουσίαση της οικογενειακής κατάστασης φανερώθηκε και η ταυτότητα της ανηλίκου. Αυτή η παρουσίαση σε καμία περίπτωση δεν αφορούσε την ενημέρωση του τηλεοπτικού κοινού. Για τις παραβιάσεις που έγιναν στο πρόσωπο του φερόμενου ως δράστη δεν θα επικεντρωθούμε γιατί ασχολούμαστε με την προστασία των ανηλίκων και θα εστιάσουμε την προσοχή μας στο γεγονός ότι η εμφάνιση της ανήλικης στην τηλεόραση δεν ήταν αναγκαία.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό ήταν 50.000 ευρώ.

¹¹ Η υπόθεση αναφέρεται σε έναν πατέρα, ο οποίος φέρεται να έχει ασελγήσει στις τρεις κόρες του.

Απόφαση αριθμ. 366/25.7.2006

Τηλεοπτικός σταθμός Αντέννα στον οποίο επιβλήθηκε διοικητική κύρωση της συστάσεως στο δελτίο ειδήσεων για την υπόθεση βιασμού στην Εύβοια. Αναμεταδόθηκε απόσπασμα της εκπομπής «Καλημέρα Ελλάδα», όπου ήδη είχε επιβληθεί πρόστιμο 50.000 με την απόφαση υπ' αριθμόν 338/11.7.2006¹². Δεν θα πρέπει τηλεοπτική εκπομπή να παρουσιάζει ανηλικούς μέσω εικόνας, ονόματος ή άλλου τρόπου που να καθιστά σαφή την ταυτότητα τους ή συμμετοχή τους σε όλες τις εκπομπές, όταν αυτοί είναι μάρτυρες ή θύματα εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων ή βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση με απειλή επιβολής αυστηρότερων κυρώσεων. Δεν πρόκειται περί ενημερώσεως του κοινού, αλλά περί συζητήσεως και προβολής των ως άνω στοιχείων προσδιορισμού της ταυτότητας του κατηγορουμένου πατρός και της φερομένης ως θύματος ανηλικού θυγατέρας, αδιαφορώντας για την εκ του τοιούτου προσδιορισμού της ταυτότητας των ως άνω δύο προσώπων, παραβιάσεως των διατάξεων του Κανονισμού 1/1991 και του Προεδρικού Διατάγματος 77/2003.

Επιβλήθηκε πρόστιμο 50.000 ευρώ.

Απόφαση αριθμ. 338/11.7.2006

Η υπόθεση αναφέρεται στην περίπτωση της Εύβοιας και στην εκπομπή «Καλημέρα Ελλάδα» του τηλεοπτικού σταθμού Αντέννα. Στην πρωινή εκπομπή έγινε συζήτηση για τον πατέρα που βίαζε τις ανήλικες κόρες του. Ναι μεν στα πλάνα υπήρχε η αδιαφανή μεμβράνη για τη μητέρα και την κόρη αλλά πολύ καθαρά φαίνεται η κατοικία της οικογένειας και φυσικά μπορεί κανείς εύκολα να αναγνωρίσει την φωνές των προσώπων που μιλάνε. Φωτογραφίζονται κανονικά τα εμπλεκόμενα πρόσωπα και μάλιστα μιλάμε για ανήλικους. Σύμφωνα με το Ε.Σ.Ρ δεν έγινε με σκοπό την ενημέρωση, αλλά με σκοπό την τηλεθέαση. Υπήρξε σαφής παραβίαση του Προεδρικού διατάγματος 77/2003 και επομένως διοικητική κύρωση.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην συγκεκριμένη εκπομπή ήταν 50.000 ευρώ.

¹² Δεν πρόκειται περί ενημερώσεως του κοινού περί της ως άνω ειδήσεως, αλλά περί συζητήσεως και προβολής των ως άνω στοιχείων προσδιορισμού της ταυτότητας των θυμάτων με σκοπό την άνοδο της τηλεθέσεως, αδιαφορώντας για την εκ του τοιούτου προσδιορισμού της ταυτότητας της ανηλικού παραβίαση της προαναφερθείσης διατάξεως του Προεδρικού Διατάγματος 77/2003. Για την ως άνω εκτροπή, ενδείκνυται όπως επιβληθεί η διοικητική κύρωση του προστίμου των 50.000 ευρώ.

Απόφαση αριθμ. 336/11.7.2006

Η παραβίαση αυτήν την φορά από τον τηλεοπτικό σταθμό Μέγκα και την εκπομπή «Κοινωνία ώρα 8». Η παραβίαση έγκειται στο ότι κατά την διάρκεια της εκπομπής, εκτός από κάποιες άλλες παραβάσεις που πραγματοποιήθηκαν αλλά δεν σχετίζονται με την προστασία ανηλίκων, προβλήθηκε η μητέρα των κοριτσιών, της γνωστής υπόθεσης στην Εύβοια. Μπορούσε κανείς να προσδιορίσει κανονικά την ανήλικη κόρη, άσχετα αν το πρόσωπο του κοριτσιού ήταν καλυμμένο. Στην εκπομπή προβλήθηκαν πλάνα από την κατοικία του κοριτσιού και με αυτό τον τρόπο προσδιορίστηκε η ταυτότητα της. Σε καμία περίπτωση δεν τίθεται θέμα ενημέρωσης του κοινού αλλά θέμα τηλεθέασης¹³.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε ήταν 50.000 €.

Απόφαση αριθμ. 313/20.6.2006

Άλλη μια υπόθεση που έφερε πολλά πρόστιμα στα τηλεοπτικά κανάλια, η υπόθεση της εξαφάνισης του Άλεξ στην Βέροια. Η παραβίαση έγινε από τον Αντέννα και το κεντρικό δελτίο ειδήσεων. Μία δημοσιογράφος έλαβε λεπτομερή συνέντευξη από δύο ανήλικους, φερόμενους ως εμπλεκόμενους στο ως άνω έγκλημα. Οπωσδήποτε η έχουσα τοιούτο χαρακτήρα συνέντευξη δεν θα έπρεπε να προβληθεί από τον τηλεοπτικό σταθμό και σε κάθε περίπτωση, δια της προβολής αυτής της συνέντευξης οι ανήλικοι εμφανίστηκαν δια της τηλεόρασης ως εμπλεκόμενοι στο έγκλημα. Οι ανήλικοι μαθητές εμφανίστηκαν πλάτη στον τηλεοπτικό φακό αλλά η φωνή τους ακουγόταν ξεκάθαρα όπως και τα μικρά τους ονόματα, αφού με αυτόν τον τρόπο τους έδινε τον λόγο η δημοσιογράφος.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε για την συγκεκριμένη περίπτωση είναι 100.000 €

Απόφαση αριθμ.311/20.6.2006

Πρόστιμο για την υπόθεση της Βέροιας και τον μικρό Άλεξ επιβλήθηκε και στον τηλεοπτικό σταθμό Άλτερ στο δελτίο ειδήσεων. Προβλήθηκε η ταυτότητα ενός από τους εμπλεκόμενους, αφού κάποιες φορές φάνηκε το προφίλ της μορφής του, η φωνή του και φυσικά συνεντεύξεις της μαμάς και της γιαγιά του είδαν το φως της δημοσιότητας. Από την παρακολούθηση του δελτίου ειδήσεων, σαφώς προκύπτει η ταυτότητας του

¹³ Παραβίαση του Προεδρικού Διατάγματος 77/2003

ανηλίκου, καθόσον προβλήθηκε το προφίλ της μορφής του, ακούστηκε η φωνή του και προβλήθηκαν οι προαναφερθείσες συνεντεύξεις.

Το ποσό που κλήθηκε να πληρώσει ο σταθμός ήταν 50.000€

Απόφαση αριθμ.310/20.6.2006

Στο επίκεντρο του Ε.Σ.Ρ ο τηλεοπτικός σταθμός Σταρ και στο δελτίο ειδήσεων στις 4 Ιουλίου 2006. Η γνωστή υπόθεση της Βέροιας με τους ανήλικους, δύο από τους οποίους μιλάνε στον σταθμό, με την πλάτη γυρισμένη. Από την παρακολούθηση του δελτίου ειδήσεων, προκύπτει ότι η μορφή του πρώτου ανηλίκου ήταν καλυμμένη με προστατευτική ψηφίδα αλλά ακουγόταν η φωνή του. Παρουσιάστηκαν ως εμπλεκόμενοι σε εγκληματική ενέργεια κατά ανηλίκου μαθητή στην Βέροια. Το Ε.Σ.Ρ. περιορίστηκε σε διοικητική κύρωση της συστάσεως.

Απόφαση αριθμ.308/20.6.2006

Ο τηλεοπτικός σταθμός Άλφα ασχολήθηκε με την διένεξη ενός ζευγαριού και την επιμέλεια της δεκαετούς κόρης τους. Η ταυτότητα του ανηλίκου έγινε γνωστή από την αναφορά του ονόματος της, προβολής αφίσας με το πρόσωπο της, από την αναφορά στο σχολείο της, στο επώνυμο των γονιών της και του ονοματεπώνυμου της θείας.

Σοβαρή εκτροπή εις βάρος της ανηλίκου για την οποία και επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 20.000 ευρώ.

Απόφαση αριθμ. 203/18.4.2006

Στον Άλφα παρατηρήθηκε η παραβίαση σχετικά με τον σεβασμό της παιδικής ηλικίας στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων με το Νίκο Χατζηνικολάου. Υπήρξε λοιπόν το θέμα της επιμέλειας των παιδιών ενός ζευγαριού που είχε διένεξη. Το μεμπτό στην όλη υπόθεση είναι ότι υπήρξε υλικό με την επιμέλεια του συζύγου, που έδειχνε με κρυφή κάμερα μαγνητοσκόπηση της ζωής της συζύγου και των ανήλικων τέκνων εντός της οικείας των. Εξ αυτών προκύπτει ότι δια της εκπομπής πραγματοποιήθηκε παράνομη παρέμβαση στην ιδιωτική ζωή της ως άνω γυναίκός καθώς και των ανήλικων τέκνων. Είναι αληθές ότι άπαξ μόνον προβλήθηκε το πρόσωπο της γυναίκός, αλλά σε κάθε περίπτωση είναι βεβαία η διαπίστωση και δημοσιοποίηση της ταυτότητός της καθώς και των ανήλικων

τέκνων. Πρόκειται περί αθέμιτου συλλογής πληροφοριών και εντεύθεν παρανόμου προβολή της μαγνητοταινίας από τον τηλεοπτικό σταθμό. Έγινε παράνομη παρέμβαση στην ιδιωτική ζωή της ως άνω γυναίκας καθώς και των ανήλικων τέκνων. Η προβολή της μαγνητοταινίας έγινε με σκοπό την αποκλειστικότητα και την αύξηση της τηλεθέασης. Το πρόστιμο που επιβλήθηκε ήταν 30.000€

Απόφαση Αριθμ.194/11.4.2006

Πρόκειται περί ζωντανής εκπομπής που μεταδίδεται από τις 17:00 μέχρι τις 19:00 από Δευτέρα έως και Παρασκευή. Η εκπομπή υπόσχεται ότι επιλύει οικογενειακά προβλήματα και έτσι οι καλεσμένοι τρέχουν στην εκπομπή για να εκφράσουν τυχόν προβλήματα τους και να τα επιλύσουν. Μεταξύ όμως των καλεσμένων δεν υπάρχει πάντα ειρηνικό κλίμα. Πρέπει να σημειωθεί ότι για την αυτή σειρά εκπομπών προηγούμενου χρονικού διαστήματος έχει επιβληθεί στον τηλεοπτικό σταθμό με την υπ' αριθμ. 10/2006 απόφαση του Ε.Σ.Ρ. η διοικητική κύρωση του προστίμου των 300.000 ευρώ, πλην όμως η εν λόγω διοικητική κύρωση δεν ήταν ικανή για να αποτρέψει τον τηλεοπτικό σταθμό από τη συνέχιση της εκπομπής. Ενδείκνυται όπως επιβληθεί στον τηλεοπτικό σταθμό η διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως προβάλλει την εν λόγω σειρά εκπομπών στην 4η ζώνη τηλεθέασης, δηλαδή μετά την 22:30 ώρα, ειδικώς δε την Παρασκευή και την παραμονή αργιών μετά την 23:00 ώρα και με την σήμανση «κατάλληλο για ανήλικους άνω των 15 ετών». Δεν εξυπηρετείται επομένως ο σκοπός αυτός της τηλεόρασης, δηλαδή η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Αντίθετα όλο αυτό οδηγεί στην υποβάθμιση της. Αξίζει να σημειωθεί ότι παλαιότερα επιβλήθηκε πρόστιμο στην συγκεκριμένη εκπομπή με σκοπό να σταματήσει αυτές τις άσεμνες καταστάσεις. Αυτό όμως δεν κατάφερε να σταματήσει την πορεία της εκπομπής η οποία συνέχισε με την ίδια τακτική.

Έτσι λοιπόν μετά από απόφαση του Ε.Σ.Ρ. η εκπομπή διεκόπη.

Απόφαση αριθμ.170/4.4.2006

Τηλεοπτικός σταθμός Άλτερ και εκπομπή «TV weekend» βρέθηκαν στο στόχαστρο του ραδιοτηλεοπτικού συμβουλίου. Προβλήθηκε σε ώρα μεσημεριανής ζώνης θέμα με τίτλο «Γιορτινά εσώρουχα». Αυτό το ρεπορτάζ ήταν επικίνδυνο για την ηθική ανάπτυξη των

ανηλίκων. Συμπληρωματικά με αυτήν την παραβίαση στα διαφημιστικά μηνύματα της εκπομπής υπήρξαν τρέιλερ ταινίας τρίτης κατηγορίας¹⁴.

Πρόστιμο δεν δόθηκε αλλά έγινε σύσταση στον σταθμό να τη διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως μη προβάλλει διαφημίσεις κινηματογραφικών έργων με συγκεκριμένη σήμανση η οποία δεν ανταποκρίνεται στην ώρα προβολής της διαφήμισεως με απειλή επιβολής αυστηρότερων κυρώσεων και β. την διοικητική κύρωση του προστίμου των 15.000 ευρώ.

Απόφαση αριθμ.145/27.3.2006

Το θέμα αφορά μια εκδιδόμενη καθηγήτρια που προβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό Αντέννα και στην εκπομπή «Αποκάλυψη τώρα». Στις 7 Δεκεμβρίου και την επόμενη μέρα η εκπομπή είχε το ίδιο θέμα και αφορούσε μία καθηγήτρια. Το πρόβλημα με τις εκπομπές αυτές ήταν ότι η προβολή τους μεσημεριανές ώρες όπου συνήθως παρακολουθούν παιδιά και μάλιστα το ρεπορτάζ περιείχε και κάποιες εικόνες που δεν ήταν σεμνές. Υπήρξαν σκηνές γυναικών με προκλητική εμφάνιση οι οποίες έδιναν βέβαια εικόνα εκδιδόμενων γυναικών. Το περιεχόμενο αυτό ήταν ικανό να βλάψει σοβαρά την πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Για τον λόγο αυτό επιβλήθηκε πρόστιμο στον τηλεοπτικό σταθμό ύψους 30.000€

Απόφαση αριθμ.143/27.3.2006

Σύμφωνα με αυτήν την απόφαση, που αφορά τον Αντέννα και την εκπομπή «Αποκάλυψη τώρα», οι δύο εκπομπές στις 19.12.2005 και 20.12.2006 έδειξαν σκηνές όπου μπορούσαν να οδηγήσουν στον σεξουαλικό αποπροσανατολισμό των παιδιών. Αυτές οι δύο εκπομπές είναι ικανές να δημιουργήσουν σοβαρή βλάβη στην σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των παιδιών. Η σύσταση που έγινε στον συγκεκριμένο σταθμό ήταν α. να μεταδίδει τις εκπομπές με σύγχρονη μετάδοση του λογότυπου.¹⁵ Και β. να μη μεταδίδει εκπομπές οι οποίες είναι ικανές να βλάψουν σοβαρά την σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

¹⁴ Τρίτης κατηγορίας διαφημιστικό τρέιλερ σημαίνει ότι πρέπει να προβληθεί μετά τις 21:00 το βράδυ.

¹⁵ Η συγκεκριμένη σύσταση έγινε γιατί η πρώτη εκπομπή έγινε χωρίς την σύγχρονη μετάδοση του λογότυπου του τηλεοπτικού σταθμού.

Απόφαση αριθμ.142/27.3.2006

Η πρωινή εκπομπή «Στούντιο με θέα» του τηλεοπτικού σταθμού Αντέννα βρέθηκε στο στόχαστρο του Ε.Σ.Ρ. γιατί η συγκεκριμένη εκπομπή διαπραγματευόταν το θέμα της ύπαρξης φαντασμάτων. Η ώρα όμως που προβλήθηκε ήταν παιδικής τηλεθέασης με αποτέλεσμα ότι κάλλιστα θα μπορούσαν οι ανήλικοι να επηρεαστούν από την εκπομπή εις βάρος της πνευματικής ανάπτυξής τους.

Δεν επιβλήθηκε κάποιο πρόστιμο παρά μόνο διοικητική κύρωση σύστασης του σταθμού.

Απόφαση αριθμ. 110/28.2.2006

Στο δελτίο ειδήσεων του Σταρ έγινε η εξής παράβαση. Προβλήθηκαν κάποια πλάνα στο δελτίο τα οποία έδειχναν μία απαγωγή ανηλίκου η οποία είχε γίνει στο παρελθόν κατά το έτος 2002 και είχε συγκλονίσει το πανελλήνιο. Δεν υπήρχε όμως η ένδειξη πλάνα αρχείου με αποτέλεσμα πολλοί να νομίζουν ότι τα πλάνα αυτά ήταν από το επίκαιρο γεγονός που αφορούσε μία άλλη απαγωγή. Η παρουσίαση αυτή δημιούργησε προβλήματα στην μικρή Μαρκέλλα Χατζάκη¹⁶, γιατί από τα πλάνα προέκυπτε ότι αυτή υπήρξε θύμα απαγωγής. Η παρουσίαση αυτή αφενός δημιούργησε προβλήματα στην ως άνω ανήλικη και στο περιβάλλον της το οποίο επί σειρά ετών προσπαθεί να ξεπεράσει το ψυχολογικό πρόβλημα που δημιουργήθηκε και αφετέρου δεν ήταν αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού επί παρεμφερών κοινωνικών φαινομένων. Αυτά τα πλάνα δεν ήταν για την ενημέρωση του κοινού.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον σταθμό ήταν 20.000€

Απόφαση αριθμ. 92/21.2.2006

Το γνωστό ριάλιτι «Big Brother» στον Αντέννα παρουσίασε προκλητικές σκηνές και ακατονόμαστες εκφράσεις σε ώρα που παρακολουθούν παιδιά και φυσικά μέσα από μία εκπομπή που δεν έχει την ανάλογη σήμανση. Η εκπομπή σύμφωνα με αυτά που προβλήθηκαν ήταν ακατάλληλη για ανηλίκους και δεν θα έπρεπε να έχει την σήμανση που είχε κατάλληλο για ανηλίκους- επιθυμητή η γονική συναίνεση.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε από το Ε.Σ.Ρ ήταν 50.000 €

¹⁶ Το κορίτσι αυτό είναι το κορίτσι, το οποίο πρωταγωνιστούσε στο βίντεο και στα πλάνα που προβλήθηκαν.

Απόφαση αριθμ. 10/4.1.2006

Πρόκειται για την εκπομπή «Από καρδιάς» που προβαλλόταν στον τηλεοπτικό σταθμό Άλφα. Η ώρα προβολής της εκπομπής ήταν απογευματινή, κάτι που σημαίνει ότι θα μπορούσαν να παρακολουθούν και παιδιά. Η σήμανση που είχε επομένως η εκπομπή ήταν κατάλληλη για ανηλίκους- επιθυμητή η γονική συναίνεση. Τα θέματα όμως των εκπομπών είχαν να κάνουν με διάφορα οικογενειακά προβλήματα και μάλιστα πολλές φορές η εκπομπή οδηγούνταν σε άσεμνες καταστάσεις και λογομαχίες. Μάλιστα κάποιος μπορούσε να εκθέσει τέτοιου είδους προβλήματα με αμοιβή 3 000 ευρώ.

Ενώ θα μπορούσε το Ε.Σ.Ρ να προβεί και στην οριστική διακοπή της συγκεκριμένης εκπομπής τελικά συμφώνησε σε αρκετά υψηλό πρόστιμο ύψους 300.000 €.

Απόφαση αριθμ.1/4.1.2006

Ο τηλεοπτικός σταθμός Σταρ πρόβαλλε παιδικό πρόγραμμα (καρτούν) που σύμφωνα με το Ε.Σ.Ρ η εικόνα αυτή που προσλαμβάνει ο ανήλικος τηλεθεατής είναι μάλλον αλγεινή. Η γενική εικόνα του όλου θεάματος θίγει την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων. Μπορεί να αλλοιωθεί η αληθινή διάσταση των ανθρώπινων σχέσεων και σίγουρα προσβάλλεται η ευαισθησία και η τρυφερότητα της ηλικίας τους. Επίσης στο όλο πρόγραμμα πουθενά δεν εμφανίστηκε η σήμανση καταλληλότητας της εκπομπής.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε άγγιξε τα 15.000 €, ενώ παράλληλα έγιναν και συστάσεις για την σήμανση που υποχρεούται ο τηλεοπτικός σταθμός να χρησιμοποιεί σε κάθε του πρόγραμμα.

Αποφάση αριθμ. 514/20.12.2005

Η εκπομπή «Κους-Κους» αυτή τη φορά από τον τηλεοπτικό σταθμό Άλφα βρέθηκε στο στόχαστρο με αρκετές κατηγορίες, για διαφορετικές περιπτώσεις. Πρόκειται περί υποβαθμισμένης σειράς εκπομπών προβαλλόμενων σε ώρα παιδικής τηλεθέασης ικανών να βλάψουν σοβαρότατα την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων. Με τα τηλεφωνήματα που παρουσιάζανε υπήρχε περίπτωση να δημιουργείται διαστρέβλωση της κοινωνικής πραγματικότητας αφού συχνές ήταν οι περιπτώσεις έγγαμων και άγαμων προσώπων που εξέθεταν τις άσεμνες και ανήθικες τους πράξεις. Αξίζει να αναφέρουμε

ότι στο παρελθόν στις 5.12.2005 με απόφαση του Ε.Σ.Ρ. είχε επιβληθεί πρόστιμο 100.000 για εκτροπή εκείνης της εκπομπής. Αφού διεκόπη η εκπομπή συνεχίστηκε με άλλο τίτλο και έτσι προέκυψε το «κους-κους» το μεσημέρι. Η εκπομπή όμως αυτή θα έπρεπε να μεταδίδεται με την σήμανση κατάλληλη για ανηλίκους άνω των 15 ετών.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε ήταν 50.000 € ενώ η διοικητική κύρωση αναφερόταν στο ότι από εδώ και πέρα η εκπομπή έπρεπε να αλλάξει σήμανση και να προβάλλεται την ώρα όπου βλέπουν οι ανήλικοι αφού θα ήταν κατάλληλο μόνο για αυτούς.

Απόφαση αριθμ. 480/5.12.2005

Αναφερόμαστε σε περίπτωση όπου στον Άλφα και στην εκπομπή «Πρωινό Κους-Κους» παρουσιάζονται τηλεφωνικές συνομιλίες που διαστρεβλώνουν την κοινωνική πραγματικότητα σύμφωνα με το Ε.Σ.Ρ. Όλες οι τηλεφωνικές παρεμβολές εκθέτουν ανήθικες πράξεις εγγάμων και αγάμων προσώπων και είναι απορίας άξιον πώς ομολογούνται δημοσίως τέτοιες πράξεις έτσι ώστε να είναι ενδεχομένη η αναγνώριση των τηλεφωνούντων προσώπων από τα εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά αλλά και την φωνή των ομιλούντων. Δημιουργούνται εντεύθεν υπόνοιες ότι ενδέχεται η τηλεφωνική αφήγηση να είναι εικονική και σε κάθε περίπτωση δημιουργείται πλασματική εικόνα της κοινωνικής πραγματικότητας. Ανεξαρτήτως όμως τούτου και η συζήτηση των εμφανιζομένων προσώπων οι οποίοι συζητούν με τον εκάστοτε που βρίσκεται στο τηλέφωνο, δεν αρμόζει στην ποιοτική στάθμη που προσδιορίζει η παραπάνω διάταξη του Συντάγματος. Η εκπομπή θα έπρεπε να προβληθεί με τη σήμανση «ακατάλληλη για ανηλίκους» και εντεύθεν εάν δεν είχε διακοπεί, θα έπρεπε να αποφασιστεί η μετατόπισή της στην αντίστοιχη ζώνη, ή και η διακοπή της.

Αναφορά εκτενέστερη έγινε και στην προαναφερθείσα απόφαση. Το πρόστιμο της εκπομπής αυτής ήταν ύψους 100.000 €

Απόφαση αριθμ. 479/5.12.2005

Στο καθημερινό σήριαλ του Μέγκα «Φιλοδοξίες» στο επεισόδιο που προβλήθηκε στις 2 Ιουλίου 2006 μεταξύ 18:20 και 19:00 αναφέρεται η επισήμανση του Ε.Σ.Ρ. Στην συγκεκριμένη εκπομπή υπήρξαν σκηνές που θα μπορούσαν να βλάψουν την ανάπτυξη των ανηλίκων και σε κάθε περίπτωση η εκπομπή αυτή θα έπρεπε να προβληθεί με την

σήμανση κατάλληλη άνω των 15 ετών. Αν όντως γινόταν αυτό τότε η προβολή θα έπρεπε να μετά φερθεί μετά τις 22: 30 και όχι το απόγευμα όπως προβαλλόταν.

Για το λόγο αυτό το Ε.Σ.Ρ. περιορίστηκε στην διοικητική κύρωση της συστάσεως.

Απόφαση αριθμ.344/13.9.2005

Στην εκπομπή «Αποκάλυψη τώρα» που προβάλλεται στον τηλεοπτικό σταθμό Αντέννα σε μεσημεριανή ζώνη η παρουσιάστρια παρουσίασε άνδρες στρίπερ. Προβλήθηκαν μάλιστα και σκηνές από στριπτίζ σε μία εκπομπή που μεταδόθηκε άνευ λογότυπου και άνευ σημάσεως σε ώρα παιδικής τηλεθέασης. Ο σταθμός ισχυρίστηκε ότι προβλήθηκε με λογότυπο και σήμανση και ότι εστάλη λάθος κασέτα στο Ε.Σ.Ρ. και όχι η μαγνητοταινία που προβλήθηκε εκείνη την ημέρα. Έτσι λοιπόν προέκυψε και το ότι ο σταθμός δεν τήρησε την συμφωνία του για τη νόμιμη υποχρέωση του προς αποστολή της μαγνητοταινίας. Δεν είχε την ποιότητα που σύμφωνα με το Σύνταγμα θα έπρεπε να είχε και η εκπομπή είναι ικανή να προξενήσει στους ανηλικούς σοβαρή ηθική βλάβη.

Επιβάλλεται πρόστιμο 50.000 €

Απόφαση αριθμ.326/6.9.2005

Η εκπομπή πρωινό «κους-κους» στον τηλεοπτικό σταθμό άλφα σύμφωνα με το Ε.Σ.Ρ πρόκειται περί υποβαθμισμένης εκπομπής. Δεν μπορούν να αποκαλύπτονται στον αέρα ερωτικές σχέσεις και άλλα ερωτικά μπερδέματα που συντελεί στον εκμαυλισμό των ανηλικών και εξοικείωση των με ανηθικότητα. Επίσης η ώρα που προβαλλόταν είναι παιδικής τηλεθέασης ενώ θα έπρεπε να είναι ακατάλληλο για ανηλικούς.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε είναι 70.000 €

Απόφαση αριθμ.286/19.7.2005

Δεν υπήρξε πρόστιμο αλλά απειλή επιβολής αυστηρότερων κυρώσεων στα παιδικά προγράμματα του τηλεοπτικού σταθμού σταρ που προβλήθηκαν το Σαββατοκύριακο τις ημερομηνίες 19 και 20 Μαρτίου 2005 και στις 23 και 24 Απριλίου 2005. Οι σκηνές που περιέχονταν σε αυτές στις ταινίες ήταν βίαιες και ήταν ικανές να επιφέρουν δυσμενή επίδραση στους ανηλικούς. Δεν υπήρχε ειδική σήμανση εκπομπής που προφανώς είχε παραληφθεί σκοπίμως.

Απόφαση αριθμ.172/10.5.2005

Πρόστιμο επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό Σταρ για την προβολή ταινίας «Ο αντεροβγάλτης της Ατλάντα» στις 23:00 έως και 32' λεπτά μετά τα μεσάνυχτα που όμως περιλάμβανε ερωτικές συννευρέσεις και δολοφονίες και κανιβαλισμούς. Έπρεπε λοιπόν να έχει την ειδική σήμανση Ακατάλληλο για ανηλίκους και όχι κατάλληλο για ανηλίκους άνω των 15 όπως είχε.

Το ποσό που κλήθηκε να πληρώσει ήταν 30.000

Απόφαση αριθμ. 76/3.3.2005

Η εκπομπή Σούπερ Σταρ στον τηλεοπτικό σταθμό Σταρ πρόβαλε σε ώρα μεσημεριανής ζώνης θέμα που σχετιζόταν με σεξουαλικά θέματα και μάλιστα η παρουσιάστρια της εκπομπής δεν έκανε κάτι για να σταματήσει την ανεξέλεγκτη για το θέμα κουβέντα των καλεσμένων της. Συγκεκριμένα επί ένα τέταρτο περίπου οι καλεσμένοι χρησιμοποιούσαν άσεμνες εκφράσεις μεταξύ τους και καθόλου κόσμιες, αλλά μόνο το τελευταίο πεντάλεπτο έδειχνε ότι έκανε προσπάθειες για να τους σταματήσει. Η σήμανση της εκπομπής ήταν κατάλληλη επιθυμητή η γονική συναίνεση ενώ θα έπρεπε ακατάλληλη για ανηλίκους άνω των 15 ετών.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό ήταν 30.000 €

Απόφαση αριθμ. 406/21.12.04

Στον τηλεοπτικό σταθμό Άλφα προβλήθηκε η εκπομπή «Πρωινό Κους-Κους» από τις 10 το πρωί μέχρι και τις 12 το μεσημέρι με θέμα «Γάμοι μεταξύ ομοφυλοφίλων» Πρόκειται περί εκπομπής που προβλήθηκε σε ώρα παιδικής τηλεθέασης και ικανής να βλάψει σοβαρά την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, που την παρακολουθούν.

Το πρόστιμο που επέβαλλε το Ε.Σ.Ρ ήταν 30.000 €

Απόφαση αριθμ. 366/23.11.04

Το κεντρικό δελτίο ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού Άλτερ πρόβαλλε ένα θέμα κατά το οποίο ο πατέρα βίαζε τις τρεις ανήλικες κόρες του. Εκείνες έμειναν έγκυες και ή τις οδηγούσε σε αμβλώσεις ή άλλες κατέληξαν στην γέννηση των βρεφών αυτών. Προβλήθηκαν λοιπόν η μεγαλύτερη κόρη, η μητέρα της και η ξαδέρφη της οι οποίες απαντούσαν σε ερωτήσεις φυσικά με γυρισμένη την πλάτη. Η ταυτότητα επομένως των ανήλικων κοριτσιών έγινε γνωστή και υπήρξε παρέμβαση στην ιδιωτική ζωή κατά κάποιο τρόπο που ενθαρρύνει δυσμενή εις βάρος της διάκριση. Επίσης ήταν αφορμή για να επιτείνει τον πόνο της ανήλικης.

20.000 ευρώ ήταν το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό.

Απόφαση αριθμ. 51/17.2.2004

Την 19^η του Ιουνίου προβλήθηκε ταινία από τον τηλεοπτικό σταθμό Σταρ με τίτλο «Το κελί». Πρόκειται περί κινηματογραφικής ταινίας τρόμου με σκηνές βίας. Η ταινία προβλήθηκε σε χρόνο κατά τον οποίον παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι και μπορούσε να τρομάξει ανηλίκους με αποτέλεσμα τη σοβαρή πνευματική βλάβη αυτών. Η ταινία έπρεπε να έχει σήμανση Ακατάλληλο για ανηλίκους και όχι κατάλληλο απαραίτητη η γονική συναίνεση.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε ήταν 30.000 €

Απόφαση αριθμ.50/17.2.2004

Αυτή την φορά στη βραδινή ζώνη του τηλεοπτικού σταθμού Σταρ. Η παράβαση πραγματοποιείται όταν προβάλλεται στις 21:00 το βράδυ κινηματογραφική ταινία με τίτλο «Συνέντευξη με έναν βρικόλακα». Πρόκειται όμως περί κινηματογραφικής ταινίας τρόμου με εμφάνιση βρικόλακας, ο οποίος δάγκωσε μικρό κοριτσάκι που έγινε και αυτό βρικόλακας, αλλά και σκηνές με τον βρικόλακα που δάγκωσε ανηλίκους με αποτέλεσμα καταφέρει την δολοφονία αυτών. Ενώ προβλήθηκε με την ειδική σήμανση κατάλληλο-απαραίτητη η γονική συναίνεση, θα έπρεπε να έχει σήμα καταλληλότητας για άνω των 15 ετών.

Το Ε.Σ.Ρ. περιορίστηκε στην διοικητική κύρωση της συστάσεως με απειλή σε περίπτωση μη συμμορφώσεως επιβολής και άλλων διοικητικών κυρώσεων.

Απόφαση αριθμ.46/17.2.2004

Στις 30 Οκτωβρίου 2003 και ώρα 23:30 προβλήθηκε η εκπομπή «Αυπνίες» από τον τηλεοπτικό σταθμό Άλτερ. Η εκπομπή είχε ως θέμα της την ανάδειξη μιας τυχερής μέσα από διαγωνισμό (καλλιστεία) όπου η νίκη της θα της επέτρεπε να φωτογραφηθεί γυμνή για γνωστό περιοδικό με ανάλογο θέμα. Αξίζει να αναφέρουμε ότι συμμετείχαν και ανήλικες κοπέλες στον συγκεκριμένο διαγωνισμό. Πρόκειται για μια εκπομπή που είναι ικανή να βλάψει σοβαρά την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων με κίνδυνο την συμμετοχή τους σε εκδηλώσεις που έχουν ως συνέπεια την εξαχρέωση αυτών. Επίσης παρατηρήθηκε έλλειψη της ειδικής σήμανσης καταλληλότητας. Θα έπρεπε να έχει σήμανση για κατάλληλο μόνο για ανηλίκους.

Το ποσό του προστίμου άγγιξε τα 50.000 €

Απόφαση αριθμ.411/23.12.2003

Στις 28 Μαΐου 2003 στις 18:00 προβλήθηκε ένα επεισόδιο από τα πολλά της καθημερινής σειράς «Καλημέρα Ζωή» στον τηλεοπτικό σταθμό Αντέννα. Προβλήθηκαν βίαιες σκηνές, οι οποίες δεν ήταν αναγκαία συστατικά μέρη της εκπομπής και αναμφιβόλως προβλήθηκαν για να δημιουργήσουν έξαψη στους τηλεθεατές. Η ώρα που προβλήθηκε το επεισόδιο ήταν ώρα παιδικής τηλεθέασης και μάλιστα χωρίς το οπτικό σύμβολο ακαταλληλότητας για ανηλίκους, γιατί οι συγκεκριμένες σκηνές ήταν ικανές να βλάψουν σοβαρά την ηθική και πνευματική των ανηλίκων.

Επιβλήθηκε πρόστιμο στον τηλεοπτικό σταθμό ύψους 70.000 €

Απόφαση αριθμ.410/23.12.2003

Στον τηλεοπτικό σταθμό Αντέννα στην εκπομπή «Mission» στην 1^η Νοεμβρίου 2003 προβλήθηκαν σκηνές στις οποίες οι τότε συμμετέχοντες έπρεπε να κάνουν κάποια σκετς κατά την διάρκεια των οποίων όμως ακούστηκαν άσεμνες εκφράσεις με αποτέλεσμα να υποβαθμίζουν την εκπομπή. Η εκπομπή έπρεπε να προβληθεί με ένδειξη μοβ (και όχι μπλε όπως προβλήθηκε) δηλαδή κατάλληλη για ανηλίκους άνω των 15 ετών.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε άγγιξε τα 30.000 €

Απόφαση αριθμ. 373/11.11.2003

Αυτήν την φορά δεν πρόκειται για παράβαση από συγκεκριμένη εκπομπή αλλά από διαφημιστικά μηνύματα που προβλήθηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό Μέγκα στις 21:10 την 5^η Μαρτίου 2003. Διαφημίστηκε γνωστό περιοδικό με σέξι φωτογραφίες. Οι εικόνες αυτές προκαλούν κίνδυνο ηθικής βλάβης στους ανηλίκους και σε κάθε περίπτωση πρόκειται περί εικόνων που απάδουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και να υποβαθμίζουν την ποιοτική στάθμη της εκπομπής

Το Ε.Σ.Ρ φρόντισε να ενημερώσει και να προβεί σε διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως παραλείψει στο μέλλον την προβολή τέτοιων εικόνων με απειλή επιβολής άλλων διοικητικών κυρώσεων.

Απόφαση αριθμ.372/11.11.2003

Στις 28 Μαΐου 2003 από τον τηλεοπτικό σταθμό Αντέννα προβλήθηκε ένα επεισόδιο από την καθημερινή σειρά «Λάμψη». Στο συγκεκριμένο επεισόδιο προβλήθηκαν σκηνές με άσεμνες εκφράσεις που όπως το Ε.Σ.Ρ βρίσκεται έξω από την ποιοτική στάθμη της εκπομπής. Επειδή μάλιστα προβλήθηκαν σε ώρα παιδικής τηλεθέασης ήταν ικανές να επιφέρουν σοβαρή βλάβη στην παιδική ηλικία και στη νεότητα. Η συγκεκριμένη εκπομπή σε καμία περίπτωση δεν προστάτευσε την παιδική ηλικία.

Για την συγκεκριμένη εκτροπή επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 150.000 €

Απόφαση αριθμ.373/11.11.2003

Η συγκεκριμένη απόφαση προξένησε αρκετά το ενδιαφέρον γιατί η εξέλιξη που είχε ήταν διαφορετική από ότι κανείς θα περίμενε. Αναφερόμαστε στον τηλεοπτικό σταθμό Μέγκα και στην σειρά που φιλοξενούσε το 2003 ο τηλεοπτικός σταθμό «Κλείσε τα μάτια». Στις 6 Οκτωβρίου 2003 στις 22:45 προβλήθηκαν σκηνές από ιδιαίτερες ερωτικές στιγμές και μάλιστα προβλήθηκε και μία σκηνή όπου δύο άντρες φιλιούνται. Αναμφιβόλως πρόκειται περί εκπομπής, η οποία βρίσκεται έξω από την ποιοτική στάθμη, την οποία επιβάλλει η προαναφερθείσα διάταξη του Συντάγματος και του ως άνω κανονισμού του Ε.Σ.Ρ. Πρόκειται περί διαλόγων, εκφράσεων και σκηνών, οι οποίες υποβάθμισαν όλη την εκπομπή. Η όλη εκπομπή ήταν ικανή να εξοικειώσει την παιδική ηλικία και τη νεότητα με την χυδαιότητα και εντεύθεν να επιφέρει βλάβη.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε από το Ε.Σ.Ρ ήταν 100.000. (Παρακάτω καταγράφεται η ακύρωση της απόφασης).

Ακύρωση απόφασης του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου

Το Δ΄ Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας με την υπ' αριθμ. 3490/2006 απόφασή του ακύρωσε την από 11.11.2003 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είχε επιβάλλει πρόστιμό 100.000 ευρώ στον τηλεοπτικό σταθμό Μέγκα, για το γνωστό φιλί που δόθηκε μεταξύ ανδρών στις 6 Οκτωβρίου 2003, σε επεισόδιο της εκπομπής «Κλείσε τα μάτια», όπου πρωταγωνιστής και σκηνοθέτης ήταν ο ηθοποιός Χριστόφορος Παπακαλιάτης, αλλά και για βωμολοχίες που ελέχθησαν στην επίμαχη εκπομπή.

Κατά τη διάρκεια της επίμαχης εκπομπής, σύμφωνα με το Ε.Σ.Ρ. οι νεαροί πρωταγωνιστές χρησιμοποίησαν εκφράσεις με σεξουαλικές βρισιές που θεωρούνται βωμολοχίες, ενώ το Ε.Σ.Ρ. θεώρησε ως επίμεμπτο ότι στην εκπομπή παρουσιάστηκαν δύο νεαροί ομοφυλόφιλοι, μεταξύ των οποίων υπάρχει ερωτική ατμόσφαιρα που εκφράζεται επί οθόνης με ένα φιλί στο στόμα που ανταλλάσσουν οι δύο άνδρες. Το πρόστιμο από το Ε.Σ.Ρ. επιβλήθηκε για παράβαση της δεοντολογίας που διέπει τους τηλεοπτικούς σταθμούς.

Το ΣτΕ έκρινε ότι η απόφαση του Ε.Σ.Ρ. δεν έχει νόμιμη αιτιολογία, και έκρινε ότι η παρουσίαση σκηνής, στην οποία εκφράζεται απλώς η ομοφυλόφιλη ερωτική επιθυμία, με ένα φιλί και χωρίς να υπάρχουν σκηνές πορνογραφικού περιεχομένου ή βωμολοχίες, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ότι προσδίδει την απαγορευμένη από το Σύνταγμα χαμηλή και υποβαθμισμένη ποιοτική στάθμη των τηλεοπτικών εκπομπών.

Αναφέρεται ακόμα στην δικαστική απόφαση ότι από τις συνταγματικές επιταγές για το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου και της προστασίας της προσωπικής επιλογής, πρέπει οι ερωτικές αυτές επιλογές να γίνονται «απολύτως σεβαστές», ως εκδήλωση ελεύθερης επιλογής και οι οποίες μπορούν να εκφράζονται στα έργα τέχνης, όπως γίνεται με τις υπόλοιπες ομάδες του πληθυσμού.

Ούτε, όμως, η σκηνή με το φιλί δεν παραβιάζει τις συνταγματικές επιταγές για την προστασία της νεολαίας, καθώς μεταδόθηκε στις 23:45, δηλαδή στη «ζώνη» των προγραμμάτων που δεν είναι κατάλληλα για ανήλικους κάτω των 15 ετών. Το Συμβούλιο της Επικρατείας, αφού ακύρωσε το πρόστιμο, διαβίβασε την υπόθεση στο Ε.Σ.Ρ. για να επιβάλλει κυρώσεις για τα υπόλοιπα επίμεμπτα σημεία της εκπομπής¹⁷.

Απόφαση αριθμ.370/4.11.2003

Στις 10 το πρωί στις 23 Ιουλίου 2003 προβλήθηκε παιδική σειρά με τίτλο «Ντρέικ» το κυνήγι του θησαυρού από τον τηλεοπτικό σταθμό Άλτερ. Η εκπομπή αυτή είχε βίαιο περιεχόμενο το οποίο ήταν ακατάλληλο για παιδική εκπομπή. Η εν λόγω εκπομπή μπορούσε να βλάψει σοβαρά την πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Περιορίστηκε το Ε.Σ.Ρ στην διοικητική κύρωση της συστάσεως.

Απόφαση αριθμ.358/30.9.2003

Η εκπομπή «Στάβλοι της Εριέττας Ζαϊμη» που μεταδιδόταν από τον τηλεοπτικό σταθμό Αντέννα προέβη στην παραβίαση αρκετών από των διατάξεων του Ε.Σ.Ρ. Η σειρά προβαλλόταν από Τρίτη έως και Παρασκευή από τις 22:00 μέχρι και τις 23:00. Η εκπομπή δεν ανταποκρίνοταν στην ποιοτική στάθμη. Η εν λόγω εκπομπή είναι ικανή να βλάψει την προσωπικότητα των ανηλίκων και να επιφέρει σοβαρή βλάβη στην ηθική και πνευματική ανάπτυξη των παιδιών. Δεν σέβεται την παιδική ηλικία και δεν την προστατεύει.

Αρκετά μεγάλο το πρόστιμο που επιβλήθηκε. Άγγιξε τα 300.000 €

Απόφαση αριθμ.349/19.8.2003

Από την εκπομπή «Αθέατος Κόσμος» δανείστηκε αυτούσια κομμάτια το κεντρικό δελτίο ειδήσεων στις 11 και 18 του Ιουνίου το 2003. Τα αυτούσια κομμάτια αυτής της εκπομπής

¹⁷ Ο εισηγητής προτείνει να γίνει δεκτή η αίτηση ακύρωσης και να ακυρωθεί η πράξη επιβολής προστίμου διότι "Η προβολή μιας απλής σκηνής φιλιού μεταξύ ανδρών και μάλιστα στιγμιαίας, που υποδηλώνει ομοφυλοφιλική ερωτική έλξη, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί, υπό τις κρατούσες σήμερα αντιλήψεις και αξίες σε ένα σύγχρονο κράτος δικαίου και ισοπολιτείας, ότι συνιστά χυδαιότητα ή χαμηλή ποιότητα, που απάδει σε έργο τέχνης που μεταδίδεται τηλεοπτικά. Η αντίθετη αντίληψη θα κατέληγε στο ότι ένα έργο τέχνης δεν πρέπει να μεταδίδεται από τα ΜΜΕ μόνο και μόνο επειδή εκφράζει ερωτικές ευαισθησίες διαφορετικές από αυτές της πλειοψηφίας του πληθυσμού, για την έκφραση των οποίων, όμως, ουδέποτε θα ετίθετο ζήτημα χυδαιότητας ή χαμηλής στάθμης. Πολύ σημαντικά έργα τέχνης του παγκόσμιου κινηματογράφου θα κινδύνευαν με τη λογική αυτή, κάτι που σίγουρα δεν ήθελε ο συνταγματικός νομοθέτης". Σε κάθε υπόθεση στο ΣτΕ ένας δικαστής εκτελεί τα χρέη εισηγητή, δηλαδή ασχολείται με τη συγκέντρωση του υλικού της δικογραφίας και καταθέτει εισήγηση για τη "λύση" της διαφοράς. Οι εισηγήσεις γίνονται τις περισσότερες φορές δεκτές από το Δικαστήριο - με ή χωρίς μειοψηφίες - αλλά όχι πάντα.

είχαν να κάνουν με σκηνές από εξορκισμούς δαιμονισμένων και μάλιστα με δραματοποιημένη αναπαράσταση των γεγονότων. Η εκπομπή δεν περιορίστηκε μόνο στην πληροφόρηση περί του ως άνω γεγονότος αλλά προέβη στην επανάληψη των ίδιων σκηνών με ιδιαίτερη ένταση με σκοπό την έξαψη των τηλεθεατών. Αυτές οι εικόνες προφανώς και ενδέχεται να βλάψουν την πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 100.000 €

Απόφαση αριθμ.344/29.7.2003

Τον Φεβρουάριο το 2003 στην πρωινή εκπομπή «Σαν το σπίτι σας» στον τηλεοπτικό σταθμό Μέγκα φιλοξενούταν μία ηθοποιός η οποία εκφράζεται συνήθως με έναν ιδιόρρυθμο τρόπο. Πολύ πιθανό να ξεστόμιζε φράσεις ακατάλληλες για ανηλίκους όπως και έγινε. Η εκπομπή δεν κατάφερε να ανταποκριθεί στην υπό του Συντάγματος αξιούμενη ποιοτική στάθμη. Για τις παραπάνω εκτροπές φυσικά και επιβλήθηκε πρόστιμο.

Το τελευταίο άγγιξε τα 20.000 €

Απόφαση αριθμ.334/22.7.2003

Η απόφαση αυτή αφορά τον τηλεοπτικό σταθμό και την παράβαση του ως προς κάποια μηνύματα που μετέδωσε στον αέρα σε ώρα κατάλληλη για ανηλίκους. Προβλήθηκαν διαφημίσεις όπου διαφήμιζαν αριθμούς επικοινωνίας ή SMS όπου μπορούσε να κάνεις γνωριμίες και να ενημερωθείς αστρολογικά. Αυτό επαναλήφθηκε αρκετές φορές κατά την διάρκεια της ημέρας 5.6.2003. Στις 2 το βράδυ και μέχρι τις 5 προβλήθηκαν διαφημίσεις 090 καθώς και μηνύματα με άσεμνο περιεχόμενο. Η παράβαση λοιπόν έγκειται στο ότι διαφημίστηκαν αστρολογίες και μέντιουμ, οι οποίες με βεβαιότητα εκμεταλλεύονται τις προλήψεις και δεισιδαιμονίες των ανθρώπων. Επίσης η μετάδοση μηνυμάτων με τέτοιο περιεχόμενο απάδει προς το σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας , προκαλεί κίνδυνο ηθικής βλάβης στους ανηλίκους και δεν ανταποκρίνεται στην ποιοτική στάθμη που αξιώνει το Σύνταγμα. Τα μηνύματα έχουν σαν αποτέλεσμα τον εκμαυλισμό της νεότητας και την εξοικείωση του ελληνικού λαού με την εξαχρείωση και την διαφθορά.

Το σύνολο των παραβάσεων αυτών έδωσε το δικαίωμα στο Ε.Σ.Ρ. να επιβάλει πρόστιμο ύψους 80.000 €

Απόφαση αριθμ.212/1.4.2003¹⁸

Απόφαση για τον τηλεοπτικό σταθμό Άλτερ και την εκπομπή «Φύλλο και Φτερό» η οποία και στο παρελθόν είχε δείξει δείγματα παραβίασης των κανόνων του Ε.Σ.Ρ και των διατάξεων του Συντάγματος. Ενώ στις 8.10.2002 με την απόφαση νούμερο 60 η απόφαση του Ε.Σ.Ρ ότι ο τηλεοπτικός σταθμός έπρεπε να συμμορφωθεί. Η προβολή της εκπομπής συνεχίστηκε κανονικά και ο τηλεοπτικός σταθμός έδειχνε δείγματα συμμόρφωσης γι' αυτό και η επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας αποφάσισε την απόρριψη της προαναφερθείσας αίτησης αναστολής. Ενόψει τούτου και προς καταστρατήγηση της κυρωτικής αποφάσεως, ο τηλεοπτικός σταθμός αντικατέστησε τον τίτλο της εκπομπής «Φύλλο και Φτερό» και το «Με το Γάντι». Η εκπομπή είναι ίδια με ίδια θεματολογία, με ίδιο σκηνικό με ίδια παρουσιάστρια (Τατιάνα Στεφανίδου) και ίδιο ύφος. Η προβολή επομένως της εκπομπής αυτής εξακολουθεί την ίδια ακριβώς ώρα. Για τις παραβιάσεις αυτές το Ε.Σ.Ρ επέβαλλε πρόστιμο ύψους 500.000 ευρώ και προσωρινή αναστολή της εκπομπής «Φύλλο και Φτερό» και ήδη «Με το Γάντι» επί ένα μήνα από της νομίμου κοινοποιήσεως της παρούσης.

Απόφαση αριθμ.178/11.2.2003

Την ημέρα των Χριστουγέννων του 2002 στις 17:30 προβλήθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Σταρ παιδική εκπομπή κινουμένων σχεδίων. Κατά την διάρκεια της εκπομπής προβλήθηκαν κινούμενα σχέδια βίαιων σκηνών. Οι εν λόγω σκηνές είναι ικανές να προκαλέσουν τρόμο στα ανήλικα παιδιά και να βλάψουν σοβαρά την πνευματική τους ανάπτυξη, ενώ εξάλλου είναι βέβαια η αρνητική επιρροή αυτών των σκηνών και εντεύθεν ο σταθμός θα έπρεπε να σταθμίσει τούτο και να μην τις προβάλλει. Αξίζει να σημειωθεί ότι την ημέρα εκείνη που προβλήθηκε ήταν σχολική αργία και συνήθως παρακολουθούν παιδιά.

Το Ε.Σ.Ρ. επέβαλλε την διοικητική κύρωση της συστάσεως καθώς επίσης και να αποφεύγει την προβολή σκηνών βίας που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά την πνευματική

¹⁸ Υπήρξε ακύρωση της συγκεκριμένης απόφασης Δ' τμήματος 2631/2006 από το Στε.

ανάπτυξη των ανηλίκων και να σταθμίζει την αρνητική επιρροή τέτοιων εκπομπών στους ανηλίκους με προειδοποίηση επιβολής άλλων κυρώσεων.

Απόφαση 137/14.1.2003

Στις 27/12/2002 κατά το κεντρικό δελτίο ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού Άλτερ μεταδόθηκε ρεπορτάζ με υπέρτιτλο «Ανάρπαστο το βλάσφημο ημερολόγιο», το οποίο περιλάμβανε φωτογραφίες ημίγυμων γυναικών που αναπαριστούσαν την Παναγία και τη Μαρία Μαγδαληνή. Αυτή η αναπαράσταση των δύο Άγιων προσώπων ενέχει απαξίωση των δύο αγίων γυναικών και επέφερε ποιοτική υποβάθμιση του ρεπορτάζ από την οποία μπορεί να επέλθει σοβαρή στην ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Για τον λόγο αυτό επιβλήθηκε στον σταθμό η διοικητική κύρωση της συστάσεως.

Απόφαση 120/17.12.2002

Στις 13 Νοεμβρίου 2002 σε μεσημεριανή ώρα προβάλλεται από τον τηλεοπτικό σταθμό Άλτερ προβάλλεται η εκπομπή «Φύλλο και Φτερό» όπου το θέμα που έχει είναι για την παρουσίαση ενός βιβλίου. Η κουβέντα που ακολούθησε μεταξύ των καλεσμένων της εκπομπής περιείχε άσεμνες εκφράσεις και νοήματα αλλά η παρουσιάστρια δεν έκανε αυτό που όφειλε. Δεν διέκοψε την εκπομπή όταν άρχισε η υποβάθμιση αυτής έτσι ώστε να μην συνεχιστεί μία κατάσταση όπου δεν τηρούνταν οι γενικά παραδεκτοί κανόνες της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά. Η ώρα μάλιστα που προβλήθηκε η εκπομπή ήταν ώρα παιδικής τηλεθέασης.

Το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό ήταν 30.000 €

Απόφαση 114/3.12.2002

Στον τηλεοπτικό σταθμό Άλφα και στην εκπομπή «Μπορώ» στις 4.10.2002 εστίασε την προσοχή του το Ε.Σ.Ρ γιατί το θέμα της εκπομπής ήταν οι σχέσεις μιας βραδιάς μεταξύ μιας γυναίκας και ενός άνδρα. Κατά την διάρκεια της εκπομπής έγιναν τηλεφωνικές παρεμβάσεις ανθρώπων που είχαν εμπειρία από μια τέτοια σχέση και η εκπομπή ολοκληρώθηκε με τα συμπεράσματα της συζήτησης. Η συμμετοχή όμως των ανηλίκων σε ένα τέτοιο θέμα δημιουργεί την εντύπωση της παροτρύνσεως αυτών σε μια τέτοια

σχέση, η οποία ενδέχεται να είναι τραυματική σε αυτούς λόγω της ευαισθησίας της ηλικίας τους.

Αρκέστηκε το Ε.Σ.Ρ στην σύσταση μόνο του τηλεοπτικού σταθμού.

Απόφαση αριθμ.60/8.10.2002

Στις 3 και 4 Σεπτεμβρίου 2002 και στην εκπομπή «Φύλλο και φτερό» του τηλεοπτικού σταθμού Άλτερ παρατηρήθηκαν οι επόμενες παραβιάσεις. Και στις δυο εκπομπές η θεματολογία τους δεν ήταν της ποιοτικής στάθμης που θα έπρεπε να έχει καθώς χρησιμοποιήθηκαν και χυδαίες φράσεις που σίγουρα οδηγούν στην υποβάθμιση της εκπομπής. Προφανώς η ώρα προβολής μιας τέτοιας εκπομπής δεν θα έπρεπε να είναι το μεσημέρι γιατί μπορεί να βλάψει την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Γι' αυτόν τον λόγο επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό α) την διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως εντός δέκα ημερών από της νομίμου κοινοποιήσεως της παρούσης μεταθέσει την εκπομπή «Φύλλο και Φτερό» από τις 14:00 στις 23:00 με προειδοποίηση επιβολής άλλων κυρώσεων και β) την ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί δύο λεπτά περιλήψεως του αιτιολογικού και διατακτικό της παρούσης αποφάσεως την 14:00 ώρα επί πέντε ημέρες από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως¹⁹.

Απόφαση αριθμ.51/11.9.2002

Στις 17 και στις 24 Ιουνίου 2002 στην εκπομπή «Γυάλινος τοίχος» του τηλεοπτικού σταθμού Άλτερ. Στις εν λόγω εκπομπές προβλήθηκαν εικόνες καθώς χυδαία συνομιλία, η οποία υποβάθμισε την ποιοτική στάθμη της εκπομπής. Η εκπομπή πραγματοποιήθηκε σε χρόνο όπου παρακολουθούσαν ανήλικοι. Από αυτήν την εκπομπή μπορεί να επέλθει σοβαρή βλάβη στην ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Το πρόστιμο ήταν ύψους 50.000 €

Απόφαση αριθμ.50/11.9.2002

Στον τηλεοπτικό σταθμό Σταρ κατά την διάρκεια της εκπομπής «Best Seller» στις 17 Ιουνίου 2002 προβλήθηκε άκρως προκλητικό υλικό. Υπήρξαν διάλογοι με άσεμνο περιεχόμενο από κορίτσια που τα ονόματα τους αναφερόταν πραγματικά, τα οποία είχαν

¹⁹ Το κείμενο μετάδοσης της υπ' αριθμ. 60/8.10.2002 απόφασης του Ε.Σ.Ρ υπάρχει στο τέλος της εργασίας.

προκλητικές στάσεις και έκαναν και χειρονομίες. Με όλα αυτά υποβαθμίστηκε η ποιοτική στάθμη της εν λόγω εκπομπής. Από αυτήν την εκπομπή μπορεί να επέλθει σοβαρή βλάβη στην ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Επιβάλλει λοιπόν στον τηλεοπτικό σταθμό Σταρ α) την διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως αποφύγει στο μέλλον παρόμοιες εκπομπές. Και β) την ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί δύο λεπτά της ώρας περιλήψεως του αιτιολογικού και το διατακτικό της παρούσης αποφάσεως την 14:00 επί πέντε ημέρες από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως²⁰.

Απόφαση 49/28.8.2002

Πολλές παραβάσεις από τον τηλεοπτικό σταθμό Σταρ και την εκπομπή «Best Seller» στις 23 Ιουλίου, στις 24 και στις 25 Ιουλίου του 2002. Στις συγκεκριμένες εκπομπές πραγματοποιήθηκε παρουσίαση προκλητικών και άσεμνων εμφανίσεων σε συνδυασμό με άσεμνους διαλόγους με εκφορές χυδαίων λόγων. Με αυτό τον τρόπο υποβαθμίστηκε η ποιοτική στάθμη των τριών αυτών εκπομπών. Αυτές οι εκπομπές μπορούν να βλάψουν σοβαρά την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων. Και οι τρεις εκπομπές συντελούν στην εξοικείωση του κοινού με χυδαίες εικόνες και εκφορές λόγων και επομένως στην εξαχρείωση του ελληνικού λαού.

Επιβλήθηκε συνεπώς η προσωρινή αναστολή της εκπομπής με τον τίτλο της εκπομπής «Best Seller» επί ένα μήνα από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως στον τηλεοπτικό σταθμό καθώς και πρόστιμο που αγγίζει τα 200.000. Επίσης επιβλήθηκε η ηθική κύρωση της μεταδόσεως περιλήψεως του αιτιολογικού και το διατακτικό της παρούσης αποφάσεως την 14:00 επί τρία λεπτά και επί πέντε μέρες από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως στον τηλεοπτικό σταθμό²¹.

Απόφαση αριθμ.42/1.8.2002

Στις 18 Ιουνίου 2002 κατά την διάρκεια της εκπομπής «Star Magazin» του τηλεοπτικού σταθμού Σταρ μεταδόθηκαν θέματα που σαν βάση τους είχαν την εκφορά χυδαίων λόγων σε συνδυασμό με την προκλητική σκηνή που προβλήθηκε. Με αυτόν τον τρόπο υποβαθμίστηκε η ποιοτική στάθμη της εκπομπής.

²⁰ Το κείμενο μετάδοσης της υπ' αριθμ. 50/11.9.2002 απόφασης του Ε.Σ.Ρ υπάρχει στο τέλος της εργασίας.

²¹ Το κείμενο μετάδοσης της υπ' αριθμ. 49/28.8.2002 απόφασης του Ε.Σ.Ρ υπάρχει στο τέλος της εργασίας.

Το Ε.Σ.Ρ επέβαλλε

α) την διοικητική κύρωση του προστίμου των 200.000 €

β) την ηθική κύρωση της μετάδοσης της περίληψης του αιτιολογικού και το διατακτικό της παρούσης αποφάσεως, την 20:00 ώρα επί τρία λεπτά και επί πέντε ημέρες μετά την πάροδο δέκα ημερών από της κοινοποιήσεως της παρούσης²².

Απόφαση αριθμ.41/1.8.2002

Σε δύο εκπομπές του «Γυάλινου τοίχου» του τηλεοπτικού σταθμού Άλτερ αναφέρεται το Ε.Σ.Ρ και στις ημερομηνίες 18 και 19 Ιουνίου 2002. Στις εν λόγω εκπομπές προβλήθηκαν άσεμνες εικόνες και χυδαίες συνομιλίες οι οποίες υποβάθμισαν την ποιοτική στάθμη της εκπομπής. Η ώρα που παρουσιάστηκε η εκπομπή είναι ώρα που παρακολουθούν παιδιά και άρα μπορεί και να επιφέρει σοβαρή βλάβη στην ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Επιβλήθηκε πρόστιμο 100.000 € και η ηθική κύρωση της μεταδόσεως της περιλήψεως του αιτιολογικού και το διατακτικό της παρούσης αποφάσεως, την 14:30 ώρα επί πέντε ημέρες μετά την πάροδο δέκα ημερών από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως²³.

Απόφαση αριθμ.11/10.7.2002

12 Ιουνίου 2002 στις 14:30 ο «Γυάλινος τοίχος» του τηλεοπτικού σταθμού Άλτερ προβάλλει εκπομπή όπου προβάλλεται χυδαία συνομιλία μεταξύ των καλεσμένων κυριών της εκπομπής. Με αυτήν την συνομιλία όμως υποβαθμίστηκε η ποιοτική στάθμη της εκπομπής και μάλιστα σε ώρα που τηλεθεατές είναι παιδιά των οποίων η ηθική ανάπτυξη μπορεί να πάθει σοβαρή βλάβη από τέτοια θεάματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων την ίδια μέρα επαναλήφθηκαν αποσπάσματα της συγκεκριμένης συνομιλίας, με αποτέλεσμα να μειωθεί η ποιότητα και της συγκεκριμένης εκπομπής.

Έτσι λοιπόν επιβλήθηκε στον τηλεοπτικό σταθμό η διοικητική κύρωση του προστίμου των 200.000 € και η ηθική κύρωση της μεταδόσεως περιλήψεως του αιτιολογικού και το

²²Το κείμενο μετάδοσης της υπ' αριθμ. 42/1.8.2002 απόφασης του Ε.Σ.Ρ υπάρχει στο τέλος της εργασίας.

²³ Το κείμενο μετάδοσης της υπ' αριθμ. 41/1.8.2002 απόφασης του Ε.Σ.Ρ υπάρχει στο τέλος της εργασίας.

διατακτικό της παρούσης αποφάσεως, την 14:30 ώρα επί πέντε ημέρες μετά την πάροδο δέκα ημερών από της κοινοποίησεως της παρούσης αποφάσεως²⁴

Γενικότερα Συμπεράσματα

Αφού μελετήσαμε όλες τις αποφάσεις του ΕΣΡ σκεφτήκαμε ότι θα ήταν χρήσιμο να δούμε ποιες από τις διατάξεις, τους νόμους, τους κανονισμούς, τις οδηγίες υπέστησαν τις περισσότερες παραβιάσεις από τους πέντε μεγάλους σταθμούς που μελετάμε. Αξίζει λοιπόν να αναφέρουμε ότι μετά από καταγραφή όλων αποφάσεων του Ε.Σ.Ρ. από το 2002 μέχρι και το 2006 σε σύνολο 59 παραβιάσεων οι περισσότερες είχαν αφορούσαν το άρθρο 15 του Συντάγματος, κατά το οποίο η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως ο νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό την μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

Παράβαση κανόνων και από των κώδικα δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών εκπομπών και συγκεκριμένα του άρθρου 2 όπου οι εκπομπές πρέπει να εξασφαλίζουν την ποιοτική στάθμη που επιβάλλει η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Οτιδήποτε μεταδίδει ο δημοσιογράφος πρέπει να αποσκοπεί στην ενημέρωση του κοινού και όχι στο αδηφάγο κυνήγι της τηλεθέασης. Δεν προβάλλονται εικόνες ανήλικων προσώπων που είναι ικανές να βλάψουν την προσωπικότητα τους.

Επίσης αφορούσε το άρθρο 8 του Π.Δ. 100/2000 σύμφωνα με το οποίο όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα φυσικά εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων τηλεπώλησης, κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που

²⁴ Το κείμενο μετάδοσης της υπ' αριθμ. 11/10.7.2002 απόφασης του Ε.Σ.Ρ υπάρχει στο τέλος της εργασίας.

μπορεί να έχει το περιεχόμενο τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων. Σε κάθε κατηγορία αντιστοιχεί ένα ειδικό σύμβολο ή ηχητικό σήμα, το οποίο μεταδίδεται επί της οθόνης σε όλη την διάρκεια του προγράμματος ή σε καθορισμένο τμήμα αυτής σε ανάλογη ζώνη εκπομπής, όπως ορίζει η υπ' αριθμό 6138/Ε/17.3.2000 απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε.

Η υπ' αριθμό 6138/Ε/17.3.2000 υπουργική απόφαση επισημαίνει τον χωρισμό των τηλεοπτικών προγραμμάτων σε πέντε διαφορετικές κατηγορίες, τις οποίες και έχουμε προαναφέρει.

Τέλος ένα από τα άρθρα, τα οποία συχνά αναφέρεται στην παραβίαση του το Ε.Σ.Ρ. είναι το άρθρο 4 του Ν.2863/2000, κατά το οποίο το Ε.Σ.Ρ. ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν.2328/1995 προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Εντύπωση κάνει και η μελέτη γύρω από τις παραβάσεις των τηλεοπτικών σταθμών. Συγκεντρώνονται στοιχεία για το ποιες παραβάσεις γίνονται συχνότερα σε αυτά τα τέσσερα χρόνια από το 2002 μέχρι και το 2006.

Αν θέλουμε να κάνουμε έναν απολογισμό για τις αποφάσεις του Ε.Σ.Ρ. θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στα εξής:

1. Οι περισσότερες παραβάσεις από τους τηλεοπτικούς σταθμούς από το 2002 μέχρι και το 2006 αφορούσαν την παραβίαση της ποιότητας των τηλεοπτικών εκπομπών, τις περισσότερες φορές μάλιστα για χάρη της τηλεθέασης. Σε 23 περιπτώσεις δεν υπήρχε ο απαραίτητος σεβασμός στην παιδική ηλικία και στη νεότητα. Οι περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται στα δελτία ειδήσεων όπου λόγω της επικαιρότητας, που αφορούσαν ανήλικους να εμπλέκονται σε εγκλήματα και σε οικογενειακά δράματα, έφταναν σε ακρότητες χωρίς τον απαιτούμενο σεβασμό της παιδικής ηλικίας. Πρόκειται για οικογενειακά δράματα που είδαν το φως της δημοσιότητας και δυστυχώς οι δημοσιογράφοι και οι παρουσιαστές των δελτίων ειδήσεων δεν μπόρεσαν να διαφυλάξουν την προσωπικότητα των εμπλεκόμενων ανήλικων προσώπων, με αποτέλεσμα να βλάψουν την προσωπικότητα τους σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις που παρατηρήθηκαν από το 2002 μέχρι και το 2006. Αξίζει να αναφερθούμε λίγο παραπάνω στο γεγονός που πραγματικά εντυπωσιάζει, ότι δηλαδή οι περισσότερες παραβάσεις στα χρόνια που εξετάζουμε έχουν γίνει από τα δελτία ειδήσεων και όχι από ψυχαγωγικές

εκπομπές όπως θα περίμενε κανείς. Και λέμε ότι θα περίμενε κανείς, γιατί συνήθως οι εκπομπές ψυχαγωγίας είναι λίγο πιο χαλαρές σε θεματολογία αλλά και στην παρουσίαση της υπάρχουσας. Αυτό θα έπρεπε να μας προβληματίσει γιατί τα δελτία ειδήσεων θα έπρεπε να είναι λίγο πιο προσεκτικά στην παρουσίαση των θεμάτων τους και μάλιστα όταν αυτά αφορούν την κάλυψη γεγονότων που εμπλέκονται παιδιά και ανήλικα πρόσωπα.

Ένα δελτίο ειδήσεων θα έπρεπε να υπόκειται σε μεγαλύτερο έλεγχο έτσι ώστε να υπάρχει ένα είδος «λογοκρισίας» στα απαγορευμένα στοιχεία. Τι είναι όμως τα απαγορευμένα στοιχεία: Είναι όλα αυτά, όλα αυτά που κατά καιρούς έχει επισημάνει το Ε.Σ.Ρ. δεν κατάφεραν να σταματήσουν τους τηλεοπτικούς σταθμούς από το να κυνηγάν τα νούμερα της τηλεθέασης, καταπατώντας την παιδική ηλικία και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η παρέμβαση λοιπόν του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου θα έπρεπε να εστιάσει την προσοχή του στο σημείο αυτό. Επειδή το πιο εύκολο πράγμα είναι να θέτεις τους κανόνες και να περιμένεις από όλους τους άλλους να τους τηρήσουν, θα ήταν καλύτερο να υπάρχουν ισχυρότερα μέτρα από την μεριά του Ε.Σ.Ρ. έτσι ώστε τα ήδη υπάρχοντα μέτρα να γίνουν πιο προστατευτικά και όχι απλά τυπικά. Δεν χρειάζεται να τρομοκρατηθούν οι τηλεοπτικοί σταθμοί απλά θα πρέπει να κατανοήσουν ότι αν παρανομήσουν δεν θα κάνουν κακό στο Ε.Σ.Ρ. αλλά στους ανήλικους πρωταγωνιστές της θεματολογίας τους.

2. Πολλές περιπτώσεις, 19 τον αριθμό, αφορούν τηλεοπτικές εκπομπές όπου μπορούν και είναι ικανές να βλάψουν την προσωπικότητα ενός παιδιού, αφού εκείνη την ώρα παρακολουθούσαν παιδιά. Οι αναφερόμενες εκπομπές προβάλλονται το πρωί ή το μεσημέρι ή το βράδυ επομένως, αν κανείς σκεφτεί ότι αυτές είναι ώρες παιδικής τηλεθέασης, μπορεί άνετα να συμπεράνει ότι εκπομπές με τέτοιο περιεχόμενο θα μπορούσαν να βλάψουν τις προσωπικότητες των ανήλικων τηλεθεατών. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι προβάλλονται κάποιες φορές σκληρές προκλητικές ή λέγονται πράγματα, που λόγω της ευαισθησίας της παιδικής ηλικίας μπορεί να γίνουν πιστευτά και να πληγώσουν την παιδική αθωότητα.

3. Σε αρκετές τηλεοπτικές εκπομπές παρατηρήθηκε και η εσφαλμένη σήμανση ή ακόμα και η παντελής έλλειψη της. Συνέβη μάλιστα και σε κάποιες περιπτώσεις όπου είναι ώρα που παρακολουθούν παιδιά και ενώ θα έπρεπε να υπάρχει σήμανση για την ενημέρωση των κηδεμόνων, πολλές φορές ο τηλεοπτικός σταθμός σκόπιμα δεν τοποθετούσε το ειδικό σήμα της σήμανσης. 15 περιπτώσεις τηλεοπτικών εκπομπών υπέπεσαν σε αυτό το σφάλμα και προφανώς τιμωρήθηκαν καταλλήλως.

4. Πολύ λιγότερες είναι οι περιπτώσεις όπου τηλεοπτικές εκπομπές προβάλλουν υλικό κατά την διάρκεια της εκπομπής, όπου δεν συνάδει με την ώρα που προβάλλεται. Ενώ είναι ώρα παιδικής τηλεθέασης προβάλλονται πράγματα, που δεν θα έπρεπε, λόγω του ότι εκείνη την ώρα πολλά παιδιά παρακολουθούν τηλεόραση. Η ώρα προβολής υπήρξε λανθασμένη σε 5 περιπτώσεις.

5. Μία περίπτωση συναντήθηκε στην όλη έρευνα μας που να αφορά διαφημιστικά μηνύματα. Κατά την διάρκεια λοιπόν εκπομπής, σε ώρα παιδικής τηλεθέασης προβλήθηκαν μηνύματα με περιεχόμενο, που δεν έπρεπε να προβληθεί την συγκεκριμένη ώρα, αφού περιείχαν σκηνές προκλητικές και άσεμνες.

Παράρτημα

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠ. ΑΡΙΘ. 60/8.10.2002 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΣΡ

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης με την απόφασή του υπ' αριθ. 60/8.10.2002 διαπίστωσε ότι η εκπομπή «ΦΥΛΛΟ ΦΤΕΡΟ» του τηλεοπτικού σταθμού Αλτερ μπορεί να βλάψει σοβαρά την πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων

Για τους λόγους αυτούς επέβαλε στον τηλεοπτικό σταθμό:

ALTER CHANNEL - ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.

α) τη διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως εντός δέκα (10) ημερών από της νομίμου κοινοποιήσεως της παρούσης, μεταθέσει την εκπομπή «ΦΥΛΛΟ ΦΤΕΡΟ» από την 14:00 ώρα στην 23:00 ώρα με προειδοποίηση επιβολής άλλων κυρώσεων.

β) την ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί δύο (2') λεπτά της ώρας περιλήψεως του αιτιολογικού και το διατακτικό της παρούσης αποφάσεως, την 14:00 ώρα επί 5 ημέρες από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠ. ΑΡΙΘ. 50/11.9.2002 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΣΡ

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης με την απόφασή του υπ' αριθ. 50/11.9.2002 διαπίστωσε, ότι ο τηλεοπτικός σταθμός Σταρ την 14:00 ώρα της 17.6.2002, στην εκπομπή «BEST SELLER», πρόβαλε προκλητικά πλάνα τεσσάρων κοριτσιών και χυδαίες συνομιλίες, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιοτικής στάθμης της εκπομπής, από την οποία μπορεί να επέλθει σοβαρή βλάβη στην ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Για τους λόγους αυτούς επέβαλε στον τηλεοπτικό σταθμό:

STAR CHANNEL – ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.

- α) τη διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως αποφύγει στο μέλλον παρόμοιες εκπομπές
- β) την ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί δύο (2') λεπτά της ώρας περιλήψεως του αιτιολογικού και το διατακτικό της παρούσης αποφάσεως, την 14:00 ώρα επί 5 ημέρες από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠ. ΑΡΙΘ.49/28.8.2002 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης με την απόφαση 49/28.8.2002 δέχθηκε ότι ο τηλεοπτικός σταθμός Σταρ, κατά την 14:00 ώρα της 23^{ης}, 24^{ης}, 25^{ης} Ιουλίου 2002 με την εκπομπή BEST SELLER παρουσίασε χυδαίες εικόνες της Τζένης Χειλουδάκη και Εύης Κουμαριανού και μετέδωσε χυδαίες εκφορές λόγων που υποβάθμισαν την ποιοτική στάθμη των εκπομπών και μπορούν να βλάψουν σοβαρά την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Για τους λόγους αυτούς
Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης

Επιβάλλει στον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό Σταρ:

- α) τη διοικητική κύρωση της προσωρινής αναστολής της εκπομπής BEST SELLER επί ένα μήνα από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως στον τηλεοπτικό σταθμό.
- β) την ηθική κύρωση της μεταδόσεως περιλήψεως του αιτιολογικού και το διατακτικό της παρούσης αποφάσεως, την 14:00 ώρα επί 3' λεπτά και επί 5 ημέρες, από της κοινοποιήσεως της παρούσης αποφάσεως στον τηλεοπτικό σταθμό.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύθηκε κατά την 28^η Αυγούστου 2002.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ**

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠ. ΑΡΙΘ. 41/1.8.2002 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΣΡ

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης με την απόφασή του υπ' αριθ. 41/1.8.2002 διαπίστωσε, ότι ο τηλεοπτικός σταθμός Άλτερ στις 14:30 ώρα της 18.6.2002 και 19/6.2002, στην εκπομπή «ΓΥΑΛΙΝΟΣ ΤΟΙΧΟΣ», πρόβαλε το γυμνό στήθος της Τζένης Χειλουδάκη και μεταδόθηκαν χυδαίες εκφορές λόγων αυτής.

Για τους λόγους αυτούς επέβαλε στον τηλεοπτικό σταθμό:

ALTER CHANNEL

- α)** το πρόστιμο των € 100.000 και
- β)** την ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί τρία (3) λεπτά της ώρας της παραπάνω απόφασης επί 5 ημέρες και ώρα 14:30.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠ.ΑΡΙΘ.11/10.7.2002 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ

Ε.Σ.Ρ

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης με την απόφαση 11/10.7.2002 δέχθηκε ότι ο τηλεοπτικός σταθμός

ALTER CHANNEL

α) Κατά την 14:30 ώρα της 12/6/2002 στην εκπομπή «ΓΥΑΛΙΝΟΣ ΤΟΙΧΟΣ» μεταδόθηκε χυδαία συνομιλία των Γιούλη Μπάρκα, Τζένη Χελιουδάκη, η οποία μπορεί να βλάψει σοβαρά την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. **β)** Κατά το δελτίο ειδήσεων της 20:00 ώρα της αυτής ημέρας παρουσιάστηκε μέρος της ως άνω συνομιλίας με αποτέλεσμα τη σοβαρή υποβάθμιση της ποιότητας του δελτίου ειδήσεων για τους λόγους αυτούς επέβαλε στον τηλεοπτικό σταθμό

ALTER CHANNEL

α) την διοικητική κύρωση του προστίμου των 200.000€
β) την ηθική κύρωση της μεταδόσεως περί λήψεως του αιτιολογικού και το διατακτικό της αποφάσεως επί πέντε (5) ημέρες κατά την 14:30ώρα.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠ.ΑΡΙΘ.42/1.8.2002 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ

Ε.Σ.Ρ

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης με την απόφαση του υπ' αριθ. 42/1.8.02 διαπίστωσε ότι ο τηλεοπτικός σταθμός Σταρ κατά την 20:00 ώρα της 18^{ης} Ιουνίου 2002 με την εκπομπή STAR MAGAZINO έχει προβεί σε προκλητική επίδειξη του στήθους της Τζένης Χειλουδάκη σε συνδυασμό με εκφορά χυδαίων λόγων και ούτως υποβαθμίστηκε η ποιοτική στάθμη της εν λόγω εκπομπής, με την οποία μπορεί να επέλθει σοβαρή βλάβη στην ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Για τους λόγους αυτούς επέβαλε στον τηλεοπτικό σταθμό :

STAR CHANNEL – ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.

- α) το πρόστιμο των € 200.000 (διακοσίων χιλιάδων ευρώ) και
- β) την ηθική κύρωση της γνωστοποίησης της παραπάνω απόφασης επί 5 ημέρες για 3 λεπτά και ώρα 20:00.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ**

Βιβλιογραφία

1. Η ελευθερία των οπτικοακουστικών μέσων (υπό το πρίσμα και της Συνταγματικής αναθεώρησης του 2001), Γιάννα Π. Κική, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα Θεσσαλονίκη 2003
2. Η διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και η εσωτερική έννομη τάξη ερμηνεία κατ' άρθρο, Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου. Πρόλογος: Π. Ευθυμίου, Επιμέλεια: Π. Νάσκου- Περράκη, Κ. Χρυσόγονος, Χ. Ανθόπουλος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2002
3. Η Νομοθεσία των ΜΜΕ β' έκδοση, Ιωάννης Καράκωστας, Αθανάσιος Τσεβιάς, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα- Κομοτηνή 2003
4. Κώδικες Επαγγελματικής Δεοντολογίας, Γιάννα Κική, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2003
5. Τετράδια Επικοινωνίας 3 Η προστασία των ανηλίκων στα οπτικοακουστικά μέσα, Συγκριτική μελέτη του θεσμικού πλαισίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Μαρία Β. Κωστοπούλου, Αθήνα, Απρίλιος 2000
6. Εισήγηση Ίριδας Αυδή Καλκάνη, Μέλους του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης. Για το Συνέδριο: Μέσα μαζικής επικοινωνίας και διαμόρφωση στερεοτύπων (14/2/2007). Θέμα της εισήγησης: Πώς τα ΜΜΕ συμβάλλουν στην δημιουργία στερεοτύπων και ρατσιστικών συμπεριφορών.

Ηλεκτρονική βιβλιογραφία

1. www.esr.gr
2. <http://www.esr.gr/apofaseis.php>
3. <http://www.medianews.gr/2006/11/blog-post.html>
4. <http://www.in.gr/news/article.asp?IngEntityID=712613&IngDtrID=244>
5. www.ste.gr
6. el.wikipedia.org/wiki
7. <http://giaskepsou.blogspot.com/2006/06/blog-post.html>
8. <http://www.in.gr/news/article.asp?IngEntityID=758543>
9. <http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l24101.htm>
10. http://www.minpress.gr/minpress/index/other_pages-2/index_politikes_ston_optikoakoystiko_tomea/index-europa.htm
11. <http://www.dap-nomikis.gr/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=489>
12. <http://www.parliament.gr/politeuma/syntagmaDetails.asp?ArthroID=17>

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό σημείωμα

Παιδί και τηλεόραση	σελ.2
Μεθοδολογία	σελ.4
Βοηθητικά στοιχεία έρευνας	σελ.5

Νομοθετικά πλαίσια

Νομοθετικά πλαίσια γύρω από την προστασία ανηλίκων	σελ.8
Άρθρο 15	σελ.8
Οδηγία υπ' αριθμό 1/2001	σελ.9
Οδηγία υπ' αριθμό 2/2001	σελ.11
Οδηγία υπ' αριθμό 7/2002	σελ.14
Οδηγία υπ' αριθμό 2/2003	σελ.17
Υπόδειξη αριθμός 1/18.9.2002	σελ.20
Νόμος ν.2328/1995	σελ.21
Σήμανση του σταθμού	σελ.23
Σήμανση των τηλεοπτικών εκπομπών	σελ. 24
Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού	σελ.25
Προστασία των ανηλίκων, απαγόρευση της δραματοποιημένης παρουσίασης των ειδήσεων	σελ. 28
Κανόνες δεοντολογίας- αυτορρύθμισης, Αρχές δεοντολογίας του δημοσιογραφικού επαγγέλματος	σελ.29
Κώδικας δεοντολογίας για την προστασία των ανηλίκων στο πεδίο της ραδιοτηλεόρασης	σελ. 30
Κανόνες για την διαφήμιση	σελ.32

Εθνικό Συμβούλιο ραδιοτηλεόρασης

Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) και άλλες αρχές και όργανα

του τομέα παροχής ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών	σελ. 35
Διοικητική και δημοσιονομική αυτοτέλεια	σελ. 37
Μέλη του Εθνικού ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου	σελ. 39
Κανόνες δεοντολογίας Ε.Σ.Ρ	
Κανονισμός υπ' αριθ. 2/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης «περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων» (Κώδικας Ραδιοτηλεοπτικών Προγραμμάτων)	σελ. 40
Κανονισμός υπ' αριθ. 3/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως «Περί δεοντολογίας ραδιοτηλεοπτικών διαφημίσεων» (Κώδικας Δεοντολογίας Ραδιοτηλεοπτικών Διαφημίσεων)	σελ.41
Αποφάσεις Ε.Σ.Ρ. (έτη Ιούλιος 2002 μέχρι και Νοέμβριος 2006)	
Συμπεράσματα	σελ.67

Παράρτημα

Βιβλιογραφία